

Content Analysis of the Articles of Quarterly Journal of the Iranian Accounting and Auditing Review from the Beginning of the Publication until the End of 1396

Ali Akbar Nonahal Nahr

*Corresponding author, Assistant Prof. Department of Accounting, Bostanabad Branch, Islamic Azad University, Bostanabad, Iran. E-mail: anonahal@gmail.com

Masoumeh Kazemi Nojedeh

Ph.D. Candidate, Department of Accounting, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran. E-mail: kazemim45@gmail.com

Abstract

Objective: The purpose of this study is to analyze the content of the articles of quarterly journal of the Iranian accounting and auditing review series in order to explain its effects on the accounting literature of Iran. Sub objectives of this research include the study of the topic orientation of the articles, the pattern of participation of writers individually and collectively, the gender and educational level of the authors, the most prolific writers and universities, organizations and research institutes, as well as the type and method of research used and the percentage of use of Persian and English resources.

Methods: The present research is a descriptive study that analyzes the content of 548 articles published in 88 issues of the booklet of this journal between 1371 and 1396.

Results: Findings show that 86.94% of the authors of the articles were male; Most articles (49.82%) were the result of two people cooperation and also assistant professors with 35.31% had the largest share in the publishing of articles; Among the authors after 1379, the direction of the articles of this quarterly has been accompanied by a significant change in approach, Mohammad Namazi from University of Shiraz with 1.80%, Iraj Noravesh from University of Tehran with 1.76% and Gholamreza Karami from University of Tehran with 1.37%, has been the most prolific article writer in this journal. Most of the articles (60.22%) were archival in terms of the research method; most of the sources used in the articles were in terms of language, English resources (74.22%); and also the most thematic orientation (59.13%) is related to financial accounting.

Conclusion: The process of production and publication of articles has improved in Iran, and very new subject areas have been considered and a great variety has been created in the methodology of accounting and auditing research. Meanwhile, the more specialized publication of articles has been improved in this quarterly journal.

Keywords: Content analysis, Iranian accounting and auditing literature, Quarterly journal of the Iranian accounting and auditing review, Knowledge contribution.

Citation: Nonahal Nahr, A.A., Kazemi Nojedeh, M. (2019). Content Analysis of the Articles of Quarterly Journal of the Iranian Accounting and Auditing Review from the Beginning of the Publication until the End of 1396. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 26(1), 123-150. (in Persian)

تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۶

علی اکبر نونهال نهر

* نویسنده مسئول، استادیار، گروه حسابداری، واحد بستان‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، بستان‌آباد، ایران. رایانامه: anonahal@gmail.com

معصومه کاظمی نوجه ده

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران. رایانامه: kazemim45@gmail.com

چکیده

هدف: هدف اصلی پژوهش حاضر، تحلیل محتوای مقاله‌های فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی به‌منظور تبیین آثار آن در ادبیات حسابداری ایران است. اهداف جزئی این پژوهش شامل بررسی گرایش‌های موضوعی مقاله‌ها، الگوی مشارکت نویسندگان (انفرادی یا گروهی)، جنسیت و سطح تحصیلات نویسندگان، پرتولیدترین نویسندگان و دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات پژوهشی، همچنین بررسی نوع و روش تحقیق مورد استفاده و درصد استفاده از منابع فارسی و انگلیسی است.

روش: پژوهش حاضر پژوهشی توصیفی است که در آن به تحلیل محتوای ۵۴۸ مقاله منتشرشده در ۸۸ شماره از فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی بین سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۶ پرداخته شده است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها ۸۶/۹۴ درصد از مؤلفان مقالات را مردان تشکیل داده‌اند، بیشتر مقالات (۴۹/۸۲ درصد) حاصل کار دو نفری بوده و استادیاران با ۳۵/۳۱ درصد، بیشترین سهم را در تهیه و ارائه مقالات داشته‌اند. در بین نویسندگان، بعد از سال ۱۳۷۹ که مسیر مقالات این فصلنامه با تغییر رویکرد بااهمیت و چشمگیر همراه بوده است، آقایان محمد نمازی از دانشگاه شیراز با ۱/۸۰ درصد، ایرج نوروش از دانشگاه تهران با ۱/۷۶ درصد و غلامرضا کرمی از دانشگاه تهران با ۱/۳۷ درصد به ترتیب پرتولیدترین نویسندگان مقالات در این مجله بوده‌اند. بیشتر مقالات (۶۰/۲۲ درصد) به لحاظ روش پژوهش از نوع آرشیوی است، بیشتر منابع استفاده شده در مقالات از نظر زبان، منابع انگلیسی (۷۴/۲۲ درصد) بوده و بیشترین گرایش موضوعی مقالات (۵۹/۱۳ درصد) مربوط به حسابداری مالی است.

نتیجه‌گیری: روند تولید و نیز انتشار مقالات در کشور بهبود یافته است و به محورهای موضوعی بسیار جدیدی توجه شده و تنوع بسیار مناسبی در روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی ایجاد شده است. در ضمن چاپ تخصصی‌تر مقالات در این فصلنامه بهبود مناسبی داشته است.

کلیدواژه‌ها: ادبیات حسابداری و حسابرسی ایران، تحلیل محتوا، فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دانش‌افزایی.

استناد: نونهال نهر، علی اکبر؛ کاظمی نوجه ده، معصومه (۱۳۹۸). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۶. *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱(۲۶)، ۱۲۳-۱۵۰.

فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۱۳۹۸، دوره ۲۶، شماره ۱، صص. ۱۲۳-۱۵۰

DOI: 10.22059/acctgrev.2019.258638.1007902

دریافت: ۱۳۹۷/۰۳/۰۲، پذیرش: ۱۳۹۷/۰۹/۱۸

© دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

مقدمه

مجله‌ها و فصلنامه‌های علمی و پژوهشی یکی از پرکاربردترین مدارک و منابع علمی به شمار می‌روند که امروزه نویسندگان و پژوهشگران رشته‌های مختلف در سطح وسیعی به آنها توجه کرده و از آنها بهره‌برداری می‌کنند. مقاله‌های این نشریات به دلیل تازگی و سرعت عمل در ارائه آخرین دستاوردهای علمی، تنوع و کوتاه بودن مطالب، ارزان بودن، ارائه تحلیل‌های دقیق‌تر از موضوع‌های پیچیده علمی، دسترسی آسان‌تر و ارائه نقدها و بررسی‌های علمی، بستری برای انتشار و ارائه جدیدترین نتایج و دستاوردهای پژوهش‌های حوزه‌های مختلف علمی به شمار می‌روند و به سبب این ویژگی، در میان سایر مدارک و منابع علمی از جذابیت بیشتری برای نویسندگان و پژوهشگران و در مقایسه با کتاب‌های علمی از ارزش و اعتبار علمی بیشتری برخوردار هستند (رضایت، ۱۳۹۴). مجلات علمی به‌عنوان یکی از ابزارهای کارآمد اطلاع‌رسانی و یکی از مشخصه‌های اصلی ورود یک نظام اجتماعی به دوره توسعه‌یافتگی تلقی می‌شوند و در شکل‌دهی به شبکه پیچیده تبادل اطلاعات در سطح جهان از نقش ویژه‌ای برخوردارند. این منابع به‌طور معمول نموداری از حیات علمی و به تعبیری نمایش‌دهنده ضربان قلب حیات علمی آن جامعه به شمار می‌روند (علیجانی، کرمی و محمدی، ۱۳۸۹). می‌توان از مقالات چاپ‌شده در نشریه‌های علمی، در آموزش عالی و تحقیقات استفاده کرد. مقالات علمی به محققان کمک می‌کنند دانش رشته مربوطه خود را به روز نگه دارند و بر اساس آن تحقیقات خود را مدیریت کنند (آبل و نیولین^۱، ۲۰۰۲). با توجه به نقش و اهمیتی که مجله‌ها و فصلنامه‌های علمی در تولید و عرضه دانش و علوم جدید دارند، ارزیابی اعتبار علمی این نشریات بر اساس ملاک‌ها، معیارها و استانداردهای علمی یکی از فرایندهای رایجی است که هم توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هم توسط مسئولان این نشریات به‌منظور بررسی قوت‌ها و ضعف‌های آنان صورت می‌گیرد. برای این منظور می‌توان از روش تحلیل محتوا برای ارزیابی محتوای علمی مقاله‌ها بهره برد (رضایت، ۱۳۹۴).

تحلیل محتوای مقاله‌های منتشرشده در نشریات، یکی از موضوع‌هایی است که همه‌ساله بر اساس آن در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، تحقیقات بی‌شماری صورت می‌گیرد. تحلیل محتوا، متشکل از مجموعه‌ای از روندهای گردآوری و سازمان‌دهی اطلاعات به شکلی استاندارد شده است که تحلیل‌گر را قادر می‌سازد دربارهٔ ویژگی‌ها و مفاهیم نوشته‌شده و سایر موارد ثبت‌شده در نشریه، استنباط‌هایی داشته باشد. تحلیل محتوا، ابزاری قدرتمند برای بررسی روندها، الگوی اسناد، الگوی نوشتاری و غیره است. ارزش و اهداف محققان را می‌توان بر اساس داده‌های موجود در نشریه‌ها و موضوع‌هایی که آنها برای مقاله خود انتخاب می‌کنند، استنباط کرد (ماجی، جال و مهارانا^۲، ۲۰۱۶). تحلیل محتوای تولیدات علمی، دسته‌بندی موضوعی آنها و شناخت نوع مطالب منتشرشده در نشریه‌های تخصصی برای دسترسی سریع و آسان به اطلاعات، ضروری است. فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، یکی از نشریات بسیار معتبر در حوزه حسابداری و حسابرسی است که انتظار می‌رود محتوای مقالات این نشریه، انعکاس‌دهنده پژوهش‌های جدید در این حوزه و نیز دربردارنده گرایش‌ها و موضوع‌های بنیادین و بیانگر اولویت‌های موضوعی موجود در یک مقطع زمانی در حوزه

1. Abel & Newlin

2. Majhi, Jal & Maharana

حسابداری و حسابرسی در ایران باشد. از این رو، بررسی موضوع‌های مطرح‌شده در مقالات این نشریه، علاوه بر اینکه تصویری عینی از شرایط موجود و وضعیت انعکاس تحقیقات در این نشریه را نشان می‌دهد، می‌تواند نشان‌دهنده گرایش موضوعی و کمبودهای احتمالی موجود در این حوزه باشد. با توجه به اینکه تاکنون در کشور، پژوهشی که فقط یک مجله خاص در حوزه حسابداری را تحلیل محتوا کرده باشد، انجام نشده، در پژوهش حاضر، مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی به‌عنوان قدیمی‌ترین و معتبرترین مجله علمی - پژوهشی حسابداری و حسابرسی در ایران به‌عنوان پیشرو و نماینده مجلات پژوهشی کشور بررسی شده است. این پژوهش سعی دارد با استفاده از روش تحلیل محتوای مقالات، این مجله را از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۶ ارزیابی کند تا الگوهای رفتار علمی نویسندگان، وضعیت مقالات و میزان مشارکت علمی پژوهشگران را در تدوین مقالات به شیوه علمی تحلیل کند، از این رو مسئله این پژوهش، ارزیابی نقش و تأثیر مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در توسعه دانش حسابداری و حسابرسی و حمایت از پژوهشگران این دانش در ایران و نیز بررسی قوت‌ها و ضعف‌های این مجله در بعد محتوایی است.

پیشینه نظری پژوهش

فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی به‌عنوان نخستین مجله علمی - پژوهشی در ادبیات حسابداری و حسابرسی ایران آغازگر پژوهش‌های علمی در آن بوده و در حال حاضر نیز در حوزه حسابداری و حسابرسی، قدیمی‌ترین و معتبرترین مجله علمی - پژوهشی کشور و حتی جهان اسلام است (بر اساس فهرست نشریات فارسی دارای ضریب تأثیر منتشرشده توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام^۱، مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی جزء سه نشریه برتر سال ۱۳۹۳ در میان ۶۹۲ نشریه جهان اسلام بوده و موفق به کسب رتبه برتر در حوزه حسابداری در سال ۱۳۹۲ با ضریب تأثیر ۰/۹۴۹ شده است). این فصلنامه از پاییز ۱۳۷۱ و در هر سال در چهار شماره که معمولاً حاوی هفت تا نه مقاله است، چاپ می‌شود. این مجله بر اساس شناسنامه آن با رسالت توسعه حسابداری در کشور، شناسایی مسائل حسابداری و حسابرسی سازمان‌های ایران و ارائه راه‌کار برای آن، مقاله‌های علمی - پژوهشی را در حوزه حسابداری و حسابرسی منتشر می‌کند. بر اساس تعریف ایکستجت و اسمیت^۲ (۱۹۹۰) مجله عبارت است از نشریه با عنوان مشخص که به‌صورت شماره یا جزوه‌های پیاپی معمولاً با فاصله زمانی منظم و در مدت نامعلوم منتشر می‌شود و حاوی مقالاتی درباره موضوع‌های متفاوت از نویسندگان مختلف است. مجله می‌تواند به مبحثی خاص محدود شود یا دارای مقالات و موضوع‌هایی در زمینه‌های متنوع باشد. با این وصف، مجلات علمی، مجلاتی هستند که مطالب بدیع و تازه علوم را منتقل کرده و با روشی خاص بیان می‌کنند. در انتشارات آکادمیک، نشریه علمی - تخصصی به‌عنوان نشریه‌ای دوره‌ای تعریف شده که هدف آن اشاعه بیشتر علم با گزارش تحقیقات جدید است (پتیفر و همکاران^۳، ۲۰۱۱). مجلات علمی - تخصصی، نشریات تخصصی‌ای هستند که با فاصله زمانی منظم و در مدت نامعلوم منتشر شده و به ایفای دو کارکرد اجتماعی تولید علمی و ارتباط علمی می‌پردازند. تعداد زیادی از مجلات علمی تخصصی در حوزه‌های حسابداری،

1. Islamic World Science Citation Database (ISC)

2. Extejt & Smith

3. Pettifer et al.

حسابرسی، حسابداری مدیریت و مدیریت مالی منتشر می‌شوند و گذشت دهه‌های مختلف نشان‌دهنده آن است که بر تعداد مجلات علمی منتشر شده افزوده شده، اما به دلیل نزدیکی محتوای برخی نظریه‌های تخصصی و روش‌شناسی آنها، امکان درج مطالب هر حوزه در نشریات حوزه‌های دیگر وجود دارد. از سوی دیگر، برخلاف عنوان و حوزه موضوعی نشریات تخصصی، مشاهده می‌شود که مقالات سایر حوزه‌ها نیز در نشریات با حوزه موضوعی متفاوت به چاپ می‌رسد (کوکایلا و پاریمالادوی^۱، ۲۰۱۳). روش تحلیل محتوا که از پرکاربردترین و مهم‌ترین روش‌های پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی است، برای مطالعه محتوای مطالب روش‌شناسی استاندارد می‌رود. با استفاده از این رویکرد می‌توان روش‌ها، محتواها و یافته‌های پژوهشی را به گونه‌ای عینی و منظم استخراج کرد. همچنین می‌توان حجم شایان توجهی از اطلاعات درون متن را کاهش داد و ساختارها و ویژگی‌های متن را به گونه‌ای نظام‌یافته مشخص کرد (ساعی، لاری دشت‌بیاض و فاتح‌گوش، ۱۳۹۴). تحلیل محتوا روش استاندارد است که برای مطالعه و شناسایی ویژگی‌های اطلاعات ثبت‌شده نظیر کتاب‌ها، مقاله‌ها، وبسایت‌ها و غیره به کار می‌رود و به مدیریت یک سازمان در شناسایی مشکلات و تصمیم‌گیری، طبقه‌بندی داده‌ها، سنجش علمی، فرصت‌ها و تهدیدها، بررسی و مطالعه رفتارهای سازمانی کمک می‌کند و پژوهشگر را قادر می‌سازد تا حجم زیادی از اطلاعات را به آسانی به صورت سازمان‌یافته درآورد و روش سودمندی است که برای بررسی روند موضوعی منابع به کار می‌رود (خانی‌مقدم، شجاعی‌زاده، نبی‌اللهی و معز، ۱۳۹۰).

بررسی تاریخی علوم نشان می‌دهد عوامل مؤثری در شکل‌گیری، پیدایش، رشد و توسعه علوم به طور عام و دانش حسابداری به طور خاص نقش داشته‌اند که از آن میان می‌توان مجلات علمی - تخصصی را مد نظر قرار داد. با عنایت بر اینکه نشریه‌های تخصصی، وسیله‌ای مهم و علمی برای توسعه علم و دانش شناخته می‌شوند و کیفیت و کمیت آنها می‌تواند به عنوان شاخصی برای سنجش میزان فعالیت‌های علمی در کشور یا جامعه‌ای خاص استفاده شود، لازم است در رابطه با آنها ارزیابی‌های دقیق علمی انجام شود (قهنویه، موحدی، یارمحمدیان و عجمی، ۱۳۹۰). یکی از راه‌های شناخت این نشریه‌ها، تحلیل محتوا، دسته‌بندی موضوعی مقاله‌ها و شناخت نوع مطالب منتشر شده در آنهاست. بدین ترتیب، ضمن شناسایی مسائل آن حوزه در یک دوره زمانی، زمینه برای هدفمند کردن حرکت‌های علمی و تعیین اولویت‌های پژوهشی فراهم می‌شود که به شناسایی ضعف‌ها و کمبودهای موجود در تولید اطلاعات علمی منجر می‌شود. از آنجا که انتشارات علمی در نظام پیچیده تبادلات علمی و فنی و تقسیم دانش تولیدشده، به عنوان آئینه تمام‌نمای سطح دانش و اطلاعات تخصصی و فنی آن حوزه عمل می‌کنند و بلوغ، پویایی و نواندیشی هر رشته علمی با توجه به فعالیت‌های پژوهشی آن رشته سنجیده می‌شود (رشیدی آشتیانی و لاریجانی، ۱۳۹۰) و با عنایت بر اینکه دانش حسابداری به عنوان دانش کاربردی در تصمیم‌گیری‌های زیرساختی و برنامه‌ریزی اقتصادی و مالی در سطح خرد و کلان، نقش اساسی داشته و امروزه رابطه نزدیکی بین پیشرفت حسابداری و توسعه هر کشور وجود دارد و همچنین پژوهش‌های حسابداری مقوله‌ای بااهمیت در برنامه‌ریزی نظام علمی هر کشوری تلقی می‌شود (اعتمادی و فخاری، ۱۳۸۳) لازم است از دانش تولیدشده در این حوزه ارزیابی‌های دقیقی به عمل آید. با توجه به اندک بودن تحقیقات تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در نشریه‌های علمی - پژوهشی حوزه‌های حسابداری و حسابرسی و متفاوت بودن رویکردهای این پژوهش‌ها، لازم است

برای مشخص شدن وضعیت اطلاعات تولیدشده در این حوزه، از مقالات تولیدشده ارزیابی دقیقی به عمل آید. بررسی کمی این اطلاعات و مشخص کردن گرایش‌های موضوعی آنها در راستای روشن کردن اینکه در کدام یک از زمینه‌ها اطلاعات بیشتری تولید شده و به کدام یک از شاخه‌ها و زیرشاخه‌ها توجه کمتری شده و نیاز به بررسی بیشتری دارند، دورنمایی است که پژوهش حاضر بر خود متصور شده است (گرامی‌راد، محمدی و سرلک، ۱۳۹۳). در این راستا فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی به‌عنوان قدیمی‌ترین و معتبرترین مجله علمی - پژوهشی حسابداری و حسابرسی در ایران انتخاب و بررسی شده است.

پیشینه تجربی پژوهش

بسیاری از پژوهشگران به تحلیل محتوای نشریه‌ها و اسناد به‌چاپ‌رسیده پرداخته‌اند. استینکامپ و نورسکات^۱ (۲۰۰۷) پژوهشی با عنوان «تحلیل محتوای تحقیقات حسابداری: چالش‌های عملی» انجام دادند. بررسی ادبیات و نمونه‌هایی که در پژوهش آنان ارائه شده است، نشان می‌دهد استفاده از تجزیه و تحلیل محتوا به‌عنوان روش تحقیق حسابداری، صرفاً یک روش ساده برای شمارش کلمات نیست بلکه تکنیکی برای ایجاد و جمع‌آوری داده‌ها از طریق استنتاج در رابطه با پیام‌های منتقل‌شده در متون نوشته‌شده و تصاویر بصری افشاهای حسابداری است. تحلیل محتوا به‌عنوان یک روش تحقیق، اساساً ذهنی است و به‌کارگیری عملی آن چالش‌هایی ایجاد می‌کند. برای یک پژوهشگر حسابداری که به‌دنبال به‌کارگیری روش تحلیل محتوا در عمل است و نیز برای شخص دانشگاهی یا متخصص که به‌دنبال درک بهتری از روش تحلیل محتواست مهم‌ترین نگرانی، اطمینان از سازگاری و شفافیت فرایندهای تجزیه و تحلیل مورد استفاده است. به‌طور کلی در مقاله آنان، چالش‌های عملی استفاده از تجزیه و تحلیل محتوا به‌عنوان یک روش تحقیق و نیز نحوه مدیریت این چالش‌ها بررسی شده و بازتاب‌ها روی انتخاب واحدهای ضبط مناسب، شمارش پیام‌های تکراری، ایجاد قضاوت‌های ذهنی به‌عنوان معنا و طبقه‌بندی متون و نیاز به توضیح نحوه پردازش متون و نحوه استنتاج و شناسایی معانی هنگام استفاده از تجزیه و تحلیل محتوا برای تحقیقات حسابداری ارائه شده است.

لیساگ و ویچتر^۲ (۲۰۰۷) در پژوهشی با عنوان نوع‌شناسی عناوین پژوهشی در حوزه حسابرسی به تحلیل محتوای کامپیوتری چکیده ۲۰۹۹ مقاله از بین ۲۳ نشریه علمی در حوزه حسابرسی از سال چاپ مقاله تا سال ۲۰۰۵ پرداختند. نوع‌شناسی انجام‌شده در پژوهش آنان، ۱۷ موضوع اصلی را در حوزه حسابرسی شناسایی کرده است. همچنین تحلیل محتوای ۲۳ نشریه علمی حوزه حسابرسی نشان داد که بیشترین توجه در حوزه حسابرسی به پژوهش‌هایی با عناوین فنی صورت گرفته است و عناوین جامعه‌شناختی و اجتماعی کمترین توجه را دریافت کرده‌اند.

اولر و اسکوزن^۳ (۲۰۰۹) در پژوهش خود با عنوان توصیف پژوهش‌های حسابداری به بررسی مقاله‌های چاپ‌شده در شش نشریه برتر حسابداری از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۰۷ پرداخته‌اند. این محققان از استناددهی به‌عنوان نماینده ایده‌های پیشین استفاده کرده و عناوین، مستندات و روش پژوهش این مقاله‌ها را بررسی کرده‌اند. نتایج پژوهش آنان

1. Steenkamp & Northcott
2. Lesage & Wechlter
3. Oler, Oler & Skousen

نشان داده که بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه حسابداری، بر دو زمینه اقتصاد و امور مالی متمرکز بوده است و موضوع حسابداری مالی و روش آرشویی در مقایسه با سایر موضوع‌ها و روش‌ها با استقبال بیشتری روبه‌رو شده‌اند.

حاسبک، رینشتاین و عبدالحمیدی^۱ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان تعیین معیار بهره‌وری پژوهشی استادان حسابداری، بهره‌وری پژوهشی ۵۶۰۷ فارغ‌التحصیل مقطع دکتری که مدرک خود را بین سال‌های ۱۹۷۱ تا ۲۰۰۵ کسب کرده بودند، را بررسی کردند. یافته‌های این پژوهش نشان داد استادان مرد در مقایسه با استادان زن بهره‌وری پژوهشی بالاتری دارند. همچنین وابستگی سازمانی ارتباط معناداری با بهره‌وری پژوهشی دارد. به‌طور مثال استادانی که در دانشگاه‌های دارای مقطع دکتری تدریس می‌کنند در مقایسه با استادانی که در دانشگاه‌های فاقد این مقطع تدریس می‌کنند، از نظر پژوهشی فعال‌ترند. همچنین رتبه علمی با بهره‌وری پژوهشی رابطه مستقیم داشته است.

وواچیز و وودوارد^۲ (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان تحلیل محتوای پژوهش‌های انجام‌شده درباره گزارشگری محیطی و اجتماعی به بررسی روندها و چالش‌های آنان پرداخته‌اند. این پژوهش با استفاده از ترکیب مرور شبه‌سیستماتیک ادبیات پژوهش با فراتحلیل تفسیری، ۲۵۱ مقاله چاپ‌شده طی ۴۰ سال اخیر در مجموعه مجلات مرتبط با این حوزه را با استفاده از شاخص‌های مهم پژوهش‌ها شامل پرسش‌ها و چارچوب پژوهش، بررسی کرده و به این نتیجه رسیده است که در رابطه با استفاده از این روش به‌خصوص درباره قابلیت مقایسه و پایایی طرح‌های کدگذاری در این مقالات، مسائل زیادی وجود دارد.

تامپسون و مک‌کوی^۳ (۲۰۱۶) به تجزیه و تحلیل مقالات اخلاقی منتشرشده بین سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۰۰ در مجله حسابداری و بررسی‌های حسابداری پرداختند. از آنجا که بسیاری از رسوایی‌های مالی حسابداری که به تصویب قانون سرینیز-اکسلی منجر شد طی این دوره (۲۰۱۵-۲۰۰۰) رخ داده است، این دوره زمانی در پژوهش آنان انتخاب شد. بر اساس نتایج پژوهش آنها تعداد مقالات مربوط به اخلاق طی زمانی ۲۰۱۵-۲۰۰۰ به‌طور قابل توجهی در مجلات علمی و تخصصی افزایش یافته است.

باریک، مچام، سامرز و وود^۴ (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان رتبه‌بندی مجله‌های حسابداری بر اساس محورهای موضوعی و روش‌شناسی انجام دادند. آنان مجله‌های حسابداری را با دسته‌بندی محورهای موضوعی (حسابرسی، مالی، مدیریتی، مالیاتی و غیره) و روش پژوهش (تحلیلی، آرشویی، تجربی و غیره) رتبه‌بندی کردند. نتایج پژوهش نشان داد بیشترین پذیرش و چاپ مقاله‌ها در برترین مجله‌ها، مربوط به زمینه موضوعی مالی و از لحاظ روش پژوهش، آرشویی و نیز تحلیلی بوده است.

گوفی و هارپ^۵ (۲۰۱۷) در پژوهش خود با عنوان مجله پژوهش در حسابداری مدیریت: تحلیل محتوا و تحلیل استنادی ۲۵ سال اول، به تحلیل محتوای توصیفی و تحلیل استنادی مجله پژوهش در حسابداری مدیریت بین سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۳ پرداختند. در پژوهش آنها، مقالات چاپ‌شده در مجله پژوهش در حسابداری مدیریت بر اساس روش

-
1. Hasselback, Reinstein & Abdolmohammadi
  2. Vourvachis & Woodward
  3. Thompson & Mc Coy
  4. Barrick, Mecham, Summers & Wood
  5. Guffey & Harp

پژوهش، موضوع، تئوری و اطلاعات موجود در مورد تغییرات محتوا برای شناسایی روند بالقوه طی زمان طبقه‌بندی شد. نتایج نشان داد روش‌های پژوهشی نظیر پیمایشی، مروری و میدانی در مجله پژوهش در حسابداری مدیریت به‌مرور زمان کاهش یافته است، در عین حال اینها روش‌های پژوهشی هستند که بر اساس استنادهای جمع‌آوری‌شده، بیشترین تأثیر را دارند.

دامی، ویلرز، گاتری و هیائو^۱ (۲۰۱۸) به بررسی انتقادی مقالات پراستناد چاپ‌شده طی ۳۰ سال اخیر در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخ‌گویی پرداختند. در این پژوهش از مرور ساختاریافته ادبیات پژوهش برای تحلیل ۱۲۶ مقاله پراستناد چاپ‌شده در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخ‌گویی و ۲۱ مقاله دیگر چاپ‌شده در فاصله سال‌های ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۶ استفاده شد. نتایج پژوهش آنان نشان داد در سال‌های اخیر از تئوری‌ها، روش‌ها، ریشه‌ها و نواحی تمرکز متنوعی برای انجام مقالات در مجله حسابداری، حسابرسی و پاسخ‌گویی استفاده شده است که نشان می‌دهد پروژه‌های تحقیقاتی بین رشته‌ای در حسابداری به بلوغ خود رسیده است.

نمازی و ناظمی (۱۳۸۴) به انجام پژوهشی با عنوان بررسی تحلیلی تحقیقات انجام‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در پژوهش آنان، طبقه‌بندی و تحلیل مطالعات انجام‌شده در بازار سرمایه طی ۱۳۸۲-۱۳۷۰ و بر اساس رویکرد توصیفی و تحلیل محتوای ۴۰۵ مطالعه انجام شد. مطالعات به پنج دسته امور مالی، حسابداری مالی، حسابرسی، حسابداری مدیریت و سایر موضوع‌ها تقسیم‌بندی شده است. نتایج تحقیق آنان نشان داد امور مالی ۵۷/۱ درصد، حسابداری مالی ۱۴/۳ درصد، حسابرسی ۵/۴ درصد، حسابداری مدیریت ۴/۲ درصد و سایر موضوع‌ها در حدود ۱۹ درصد مطالعات را در بر گرفته است. همچنین، بیشترین تحقیقات به‌ترتیب در زمینه محتوای اطلاعاتی صورت‌های مالی، تصمیم‌گیری و گزارشگری مالی، پیش‌بینی (قیمت، بازده، سود) و کارایی بازار بوده است.

رهنمای‌رودپشتی، بنی‌طالبی دهکردی و کاویان (۱۳۹۱) در پژوهشی تحت عنوان تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی - پژوهشی رشته حسابداری در ایران، به تحلیل محتوای ۱۱۵۴ مقاله منتشرشده در نشریات علمی - پژوهشی حسابداری طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۷۱ پرداخته و نشان دادند که پژوهش‌های حسابداری مالی با ۳۳۴ مقاله (۲۹ درصد) بیشترین درصد انتشار مقالات را از آن خود کرده است. موضوع مالی با ۲۴ درصد، حسابداری مدیریت با ۲۲ درصد، حسابرسی با ۱۴ درصد، مدیریت با ۶ درصد و حسابداری دولتی با ۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) مقاله‌های مجلات علمی - پژوهشی حسابداری و مالی منتشرشده بین سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲ را تحلیل محتوا کردند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد طی سال‌های مورد بررسی، ۱۲۴۱ مقاله در مجلات نام‌برده به چاپ رسیده‌اند که در سال‌های اولیه رشد دو برابری و سه برابری داشته و در سال‌های بعدی صعودی داشته است. ۲۸۷۱ نویسنده در تولید این مقالات شرکت داشته‌اند که ۲۳۶۵ نفر از آنان را مردان و ۵۰۶ نفر آنها را زنان تشکیل داده‌اند. فارغ‌التحصیلان با مدرک دکتری ۴۸ درصد و فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد ۳۶ درصد آثار را منتشر کرده‌اند. از نظر رتبه علمی، استادیاران ۳۱ درصد و دانشیاران ۱۲ درصد آثار را منتشر کرده و مربیان و استادان نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ۷ درصد مقالات تک‌نویسنده‌ای و ۹۳ درصد حاصل کار گروهی بودند. در بین دانشگاه‌ها،

دانشگاه آزاد اسلامی با ۵۷۱ مقاله در رتبه نخست و دانشگاه تهران با ۱۷۵ مقاله در رتبه دوم قرار گرفت، همچنین رهنمای رودپشتی، رحمانی و کردستانی پرتولیدترین نویسندگان، طی بازه زمانی تحقیق هستند. این در حالی است که ۱۲۹۹ نفر (۴۵ درصد) محققان، سالی یک مقاله هم منتشر نکرده‌اند. از نظر گرایش موضوعی مقالات، بیش از نیمی از آثار منتشر شده (۵۳ درصد) در حوزه حسابداری مالی بوده و علوم مالی با ۲۷ درصد و حسابرسی با ۸ درصد در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

رهنمای رودپشتی و کیلی فرد، بنی‌طالبی دهکردی و کاویان (۱۳۹۳) در تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه فاینانس^۱ آمریکا، پس از بررسی ۵۴۶ مقاله منتشر شده در نشریات علمی - پژوهشی بین سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۷۲ و مقایسه آنها با ۴۶۷۹ مقاله منتشر شده در نشریه فاینانس دارای رتبه ISI بین سال‌های ۲۰۱۳-۱۹۴۶ دریافتند که در رابطه با موضوع‌های مدیریت مالی با ۳۶ درصد، مدیریت سرمایه‌گذاری و پورتفوی با ۱۹ درصد، ۱۸ درصد موضوع‌های بین‌رشته‌ای، ۹ درصد مالی رفتاری و عصبی، ۸ درصد مهندسی مالی، ۶ درصد حسابداری مالی، ۳ درصد مالی اسلامی، ۱ درصد حسابرسی و ۰/۳ درصد حسابداری مدیریت در مقالات فارسی بحث شده است، در حالی که مقالات مجله فاینانس، ۲۸ درصد به موضوع مدیریت مالی، ۲۴ درصد به موضوع‌های بین‌رشته‌ای، ۱۶ درصد مدیریت سرمایه‌گذاری و پورتفوی، ۱۳ درصد به مهندسی مالی، ۱۰ درصد مالی رفتاری و عصبی، ۹ درصد مهندسی مالی، ۳ درصد حسابداری مدیریت، ۲ درصد حسابداری مالی و حسابرسی و صفر درصد به موضوع اسلامی تعلق داشته است. بر این اساس روند پرداختن به موضوع مدیریت مالی در مجلات تخصصی علوم مالی ایران و آمریکا در صدر مقالات منتشر شده در این نشریات بوده است، اما در کنار آن تنوع انتخاب مقالات در مجلات تخصصی حوزه مالی نیز وجود دارد.

ساعی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی - پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر، با بهره‌مندی از طبقه‌بندی شانزده‌گانه لسج و وچلر (۲۰۱۲)، ۱۱۸ مقاله از ۱۶ مجله علمی - پژوهشی طی سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۷۸ را تجزیه و تحلیل محتوایی کردند. آنها به این نتیجه رسیدند که در برخی از طبقه‌ها پژوهشی صورت نگرفته است و تنوع در طبقه‌های فرعی حوزه‌های یادشده نیز چشمگیر نیست. به لحاظ تنوع مطالعات، پژوهش لسج و وچلر در مقایسه با مطالعات داخلی از تنوع بیشتری برخوردار است و دوره ۱۳۹۱-۱۳۸۸ به لحاظ کارکرد موضوعی، شباهت بسیاری به دوره مدرن اشاره‌شده در پژوهش آنها دارد. عمده پژوهش‌ها روی نمونه به‌نسبت کوچکی اجرا شده‌اند و روش پژوهش به کار برده‌شده از تنوع خاصی برخوردار نیست.

نمازی، رجب‌دوری و روستا میمندی (۱۳۹۶) به بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران پرداختند. یافته‌ها نشان داد تعداد مقاله‌های اخلاق حرفه‌ای حسابداری منتشر شده در نشریه‌ها تا پایان شهریور ۱۳۹۴ برابر با ۱۱۰ مقاله است که با توجه به اهمیت موضوع و مقایسه با حجم مقاله‌های منتشر شده رقم بسیار کوچکی است. تحلیل محتوا نشان داد مفاهیم اخلاقی بیشتری و اخلاق در حسابداری مدیریت کمترین تعداد مقاله‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین در بین مقاله‌های منتشر شده در زمینه مفاهیم اخلاقی، ۷۱/۴

درصد مربوط به اخلاق هنجاری و ۲۸/۶ درصد مربوط به اخلاق کاربردی است. این یافته‌ها نشان‌دهنده آن بود که تاکنون در ایران به پژوهش‌های اخلاق حسابداری توجه بسیار اندکی شده است و این عقب‌افتادگی باید در آینده جبران شود.

ناطق، مهرانی و تحریری (۱۳۹۷) به انجام پژوهشی با عنوان مروری بر پژوهش‌های حسابرسی در ایران پرداختند. در این پژوهش، ۴۵۷ مقاله حسابرسی چاپ‌شده در ۱۶ نشریه علمی - پژوهشی و علمی - ترویجی در گروه‌های حسابداری و حسابرسی، اقتصاد، مدیریت و مالی از سال ۱۳۷۱ تا پاییز ۱۳۹۶ مرور شده است. به‌منظور تدوین نقشه ادبیات پژوهش، ضمن بررسی چارچوب مفهومی مقاله‌ها، متغیرهای مستقل و وابسته هر پژوهش شناسایی شد. بر اساس ماتریس روابط بررسی‌شده در مقاله‌ها، چارچوب مفهومی جامعی از پژوهش‌های حسابرسی در ایران به دست آمد و ۱۱ حوزه تحقیقاتی همراه با فراوانی روابط بررسی‌شده در هر حوزه، شناسایی شد. بیش از ۶۰ درصد تحقیقات از روش آرشیوی و ۳۳ درصد از روش پیمایشی استفاده کرده‌اند. کیفیت حسابرسی بخش عمده مطالعات گذشته (۷۰ درصد) را به خود اختصاص داده است. پس از کیفیت حسابرسی، دستمزد حسابرسی و اظهار نظر حسابرس در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند. همچنین محققان به حوزه‌هایی همانند تردید حرفه‌ای، قضاوت و تصمیم‌گیری، تقلب، اخلاق و رفتار حرفه‌ای کمتر توجه کرده‌اند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با استفاده از روش تحلیل محتوای کمی انجام شده است. تحلیل محتوا نوعی بررسی اسناد و مدارک است که امکان دارد شخص پژوهشگر یا افراد دیگر به جمع‌آوری آن پرداخته باشند، ولی تحلیل و واریسی آن توسط شخص محقق انجام می‌شود که کلمات، عبارات، اسامی، بندها، تصاویر، موضوع‌ها یا هر جلوه ویژه‌ای که مد نظر پژوهشگر است در برگیرنده است. با وجود تنوع اسناد و مدارک، از روش علمی برای تحلیل آن استفاده می‌شود. فرایند کلی عملیات تحلیل محتوا عبارت است از (رضوانی، ۱۳۸۹):

۱. موضوع مورد مطالعه از قبل تعیین می‌شود که می‌تواند لغات، جملات، عناوین اصلی مقالات و موارد مشابه آن باشد.
۲. بیان یک چارچوب که تئوری تحقیق بر آن مبتنی است. با توجه به تئوری موجود، فرضیه‌ها و متغیرهای مرتبط با مفاهیم مشخص می‌شود و با استفاده از روش مناسب برای متغیرهای مد نظر و با اهدافی که بر آن مترتب است، به تحلیل داده‌ها پرداخته می‌شود.
۳. در نظر گرفتن وسیله‌ای برای اندازه‌گیری متغیرها. به‌طور مثال، تهیه فهرستی از واژه‌های کلیدی به قصد شمارش آن و به دست آوردن معانی که در آن واژه‌ها قصد شده است.
۴. تهیه و تنظیم ابزار جمع‌آوری اطلاعات با توجه به موضوعی که قرار است پژوهش در آن انجام گیرد.
۵. جمع‌آوری اطلاعات مربوط به طرح تحقیق. با در نظر گرفتن زمان مشخص و مکانی که قرار است عملیات در آن انجام گیرد. در ضمن لازم است به جمع‌آوری متن‌ها یا واژه‌هایی پرداخته شود که به‌طور عموم در مسئله

مورد پژوهش کاربرد داشته باشد. پس از انجام مراحل بالا، داده‌های جمع‌آوری شده به دسته‌های مختلف طبقه‌بندی می‌شوند.

۶. برای اینکه پژوهشگر بتواند نتایج مد نظر را به دست آورد، پس از جمع‌آوری اطلاعات به تجزیه و تحلیل آن دسته از داده‌هایی می‌پردازد که با فرضیه تحقیق مرتبط است.

پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی است که در آن به تحلیل محتوای ۵۴۸ مقاله منتشرشده در ۸۸ شماره از فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی بین سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۷۱ پرداخته شده است. در این پژوهش، داده‌ها با به‌کارگیری ابزار سیاهه‌وارسی گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار اکسل تجزیه و تحلیل شده‌اند. برای تحلیل داده‌ها نیز از روش‌های آمار توصیفی مانند دسته‌بندی داده‌ها بر حسب توزیع فراوانی، درصد فراوانی، رسم جدول‌ها و نمودار استفاده شده است.

پرسش‌های پژوهش

پژوهش حاضر به تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی پرداخته و قصد دارد برای پرسش‌های زیر پاسخ‌های لازم را فراهم کند:

۱. توزیع فراوانی مقالات منتشرشده در فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۲. میزان مشارکت زنان و مردان در تولید مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۳. سهم هر یک از مرتبه‌های علمی دانشگاهی شامل مربیان، استادیاران، دانشیاران و استادان در انتشار مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۴. نحوه همکاری علمی محققان (تعداد نویسندگان) در تولید آثار علمی (مقالات پژوهشی) در فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی چگونه است؟
۵. سهم دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی مختلف کشور در تولید مقاله‌های فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۶. نویسندگان پرتولید فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در بازه زمانی مورد بررسی (ابتدای انتشار تا پایان ۱۳۹۶) چه کسانی و با چه ویژگی‌هایی هستند؟
۷. فراوانی محورهای موضوعی مقالات منتشرشده طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۸. توزیع فراوانی مقالات منتشرشده بر اساس نوع روش مقاله طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
۹. وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در مقاله‌های فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در بازه زمانی بیان شده چگونه است؟

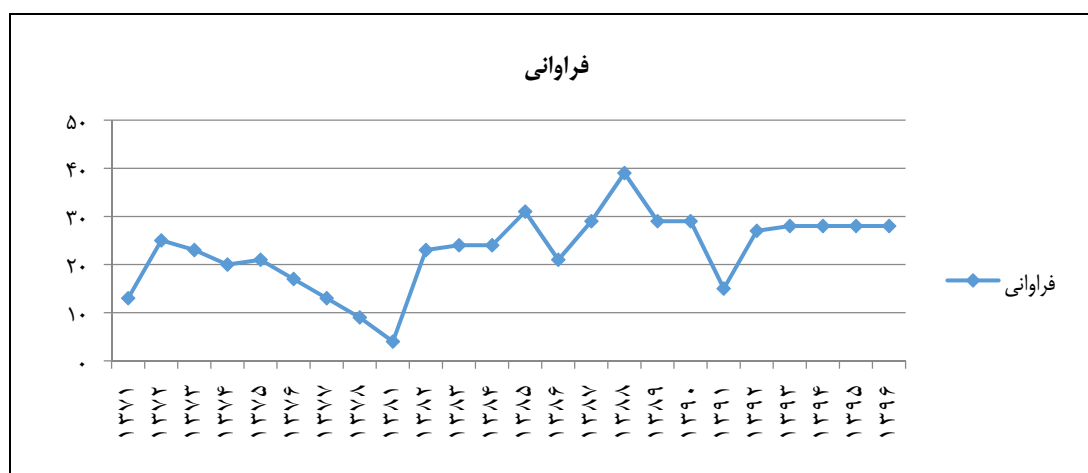
یافته‌های پژوهش

پرسش نخست پژوهش حاضر به بررسی توزیع فراوانی مقالات این فصلنامه طی سال‌های مورد بررسی اختصاص یافته است که جدول ۱ توزیع فراوانی آنها را نشان می‌دهد.

جدول ۱. توزیع فراوانی مقالات بر حسب سال نشر

سال	فراوانی	درصد	سال	فراوانی	درصد	سال	فراوانی	درصد	
۱۳۷۱	۱۳	۲/۳۷٪	۱۳۸۱	۴	۰/۷۳٪	۱۳۸۹	۲۹	۵/۲۹٪	
۱۳۷۲	۲۵	۴/۵۶٪	۱۳۸۲	۲۳	۴/۲۰٪	۱۳۹۰	۲۹	۵/۲۹٪	
۱۳۷۳	۲۳	۴/۲۰٪	۱۳۸۳	۲۴	۴/۳۸٪	۱۳۹۱	۱۵	۲/۷۴٪	
۱۳۷۴	۲۰	۳/۶۵٪	۱۳۸۴	۲۴	۴/۳۸٪	۱۳۹۲	۲۷	۴/۹۳٪	
۱۳۷۵	۲۱	۳/۸۳٪	۱۳۸۵	۳۱	۵/۶۶٪	۱۳۹۳	۲۸	۵/۱۱٪	
۱۳۷۶	۱۷	۳/۱۰٪	۱۳۸۶	۲۱	۳/۸۳٪	۱۳۹۴	۲۸	۵/۱۱٪	
۱۳۷۷	۱۳	۲/۳۷٪	۱۳۸۷	۲۹	۵/۲۹٪	۱۳۹۵	۲۸	۵/۱۱٪	
۱۳۷۸	۹	۱/۶۴٪	۱۳۸۸	۳۹	۷/۱۲٪	۱۳۹۶	۲۸	۵/۱۱٪	
جمع کل فراوانی			۵۴۸			جمع کل درصد			۱۰۰٪

همان‌طور که در جدول ۱ و شکل ۱ مشاهده می‌شود، سال ۱۳۸۸ با ۷/۱۲ درصد و سال ۱۳۸۵ با ۵/۶۶ درصد و نیز سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ با ۵/۲۹ درصد به ترتیب بیشترین تعداد مقالات را به خود اختصاص داده‌اند. کمترین تعداد مقالات مربوط به سال‌های ۱۳۸۱ با ۰/۷۳ درصد و ۱۳۷۸ با ۱/۶۴ درصد است. دقت در ارقام جدول نشان می‌دهد از سال ۱۳۹۳ تا سال ۱۳۹۶، فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در هر سال به چاپ ۲۸ مقاله اقدام کرده که نشان‌دهنده ثبات رویه این مجله از لحاظ انتشار تعداد مقاله در سال‌های اخیر است. گفتنی است این فصلنامه در سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ مقاله‌ای منتشر نکرده است، به همین دلیل این سال‌ها در جدول بالا آورده نشده‌اند.

شکل ۱. نمودار توزیع فراوانی مقالات بر حسب سال نشر

پرسش دوم پژوهش حاضر چگونگی سهم مشارکت زنان و مردان در تولید مقالات این فصلنامه را مطرح کرده است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۲ ارائه شده است.

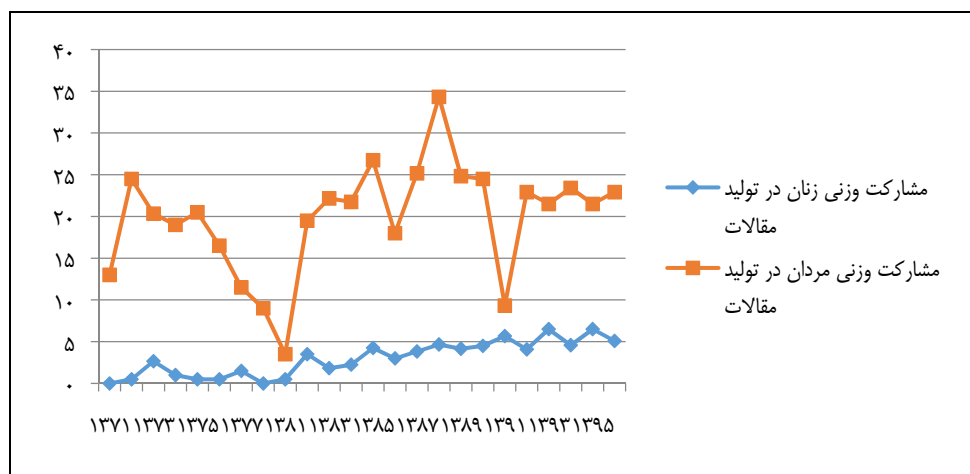
جدول ۲. توزیع فراوانی مقالات براساس جنسیت نویسندگان

سال	درصد مشارکت وزنی زنان در تولید مقالات	درصد مشارکت وزنی مردان در تولید مقالات	سال	درصد مشارکت وزنی زنان در تولید مقالات	درصد مشارکت وزنی مردان در تولید مقالات
۱۳۷۱	۰	٪۱۰۰	۱۳۸۵	٪۱۳/۷۱	٪۸۶/۲۹
۱۳۷۲	٪۲	٪۹۸	۱۳۸۶	٪۱۴/۲۹	٪۸۵/۷۱
۱۳۷۳	٪۱۱/۵۷	٪۸۸/۴۳	۱۳۸۷	٪۱۳/۲۱	٪۸۶/۷۹
۱۳۷۴	٪۵	٪۹۵	۱۳۸۸	٪۱۱/۹۵	٪۸۸/۰۵
۱۳۷۵	٪۲/۳۸	٪۹۷/۶۲	۱۳۸۹	٪۱۴/۳۴	٪۸۵/۶۶
۱۳۷۶	٪۲/۹۴	٪۹۷/۰۶	۱۳۹۰	٪۱۵/۵۲	٪۸۴/۴۸
۱۳۷۷	٪۱۱/۵۴	٪۸۸/۴۶	۱۳۹۱	٪۳۷/۸۰	٪۶۲/۲۰
۱۳۷۸	۰	٪۱۰۰	۱۳۹۲	٪۱۵/۱۱	٪۸۴/۸۹
۱۳۸۱	٪۱۲/۵۰	٪۸۷/۵۰	۱۳۹۳	٪۲۳/۲۱	٪۷۶/۷۹
۱۳۸۲	٪۱۵/۲۲	٪۸۴/۷۸	۱۳۹۴	٪۱۶/۳۶	٪۸۳/۶۴
۱۳۸۳	٪۷/۶۳	٪۹۲/۳۸	۱۳۹۵	٪۲۳/۲۱	٪۷۶/۷۹
۱۳۸۴	٪۹/۳۸	٪۹۰/۶۲	۱۳۹۶	٪۱۸/۱۴	٪۸۱/۸۶

گفتنی است در این پژوهش برای بررسی جنسیت نویسندگان هر مقاله، نویسندگان آن وزن‌دهی شده‌اند. یعنی برای هر یک از ۵۴۸ مقاله این فصلنامه، ۱ نمره اختصاص داده شده، سپس بررسی شده که چه بخشی از این ۵۴۸ نمره توسط مردان و چه بخش توسط زنان کسب شده است. به‌طور مثال، در بررسی مقاله‌ای که توسط یک زن به‌تنهایی نوشته شده، کل ۱ نمره به زنان اختصاص یافته است و اگر در مقاله‌ای یک مرد و دو زن مشارکت داشته‌اند، ۰/۳۳ نمره به مردان و ۰/۶۷ نمره به زنان اختصاص یافته است. در نهایت مجموع نمرات اختصاص داده‌شده به مردان و زنان محاسبه شده و درصد مشارکت وزنی آنان در تولید مقالات نشان داده شده است.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد بر اساس اطلاعات وزن‌دهی‌شده در کل، ۸۶/۹۴ درصد از مؤلفان مقالات را مردان و ۱۳/۰۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. همچنین بر اساس یافته‌های حاصل از اطلاعات وزن‌دهی‌نشده به‌طور کلی ۸۵/۴۵ درصد (۹۸۱ نفر) از مؤلفان مقالات را مردان و ۱۴/۵۵ درصد (۱۶۷ نفر) را زنان تشکیل داده‌اند. در مجموع می‌توان چنین گفت که معمولاً زنان در تولید مقالات نسبت به مردان سهم کمتری دارند. با بررسی داده‌های جدول ۲ و شکل ۲ می‌توان دریافت که در سال‌های ۱۳۷۱ و ۱۳۷۸ فقط مردان در تولید مقالات مشارکت کرده و زنان در تولید مقالات هیچ‌گونه مشارکتی نداشته‌اند، همچنین، مردان به‌ترتیب در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۵ در مقایسه با سال‌های دیگر در تولید مقالات مشارکت چشمگیرتری داشته‌اند. علاوه بر این، جدول بالا نشان می‌دهد زنان در سال‌های ۱۳۹۳ و

۱۳۹۵ در مقایسه با سال‌های دیگر در تولید مقالات بیشترین مشارکت را داشته‌اند که این امر بیانگر افزایش استفاده از ظرفیت‌های علمی زنان در پژوهش‌های حسابداری ایران و نیز افزایش گرایش زنان به رشته حسابداری و مشارکت بیشتر آنها در پژوهش‌های علمی در سال‌های اخیر است.

شکل ۲. نمودار توزیع فراوانی مقالات بر اساس جنسیت نویسندگان

پرسش سوم پژوهش حاضر، چگونگی سهم هر یک از مرتبه‌های علمی دانشگاهی شامل مربیان، استادیاران، دانشیاران و استادان در انتشار مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی را مطرح کرده است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. وضعیت نویسندگان از حیث مرتبه علمی

رتبه علمی	درصد مشارکت وزنی	رتبه مشارکت
استاد	۳/۸۰٪	۶
دانشیار	۱۴/۳۱٪	۴
استادیار	۳۵/۳۱٪	۱
مربی	۱۷/۰۴٪	۳
کارشناس ارشد	۲۳/۸۹٪	۲
دانشجوی کارشناسی ارشد	۵/۴۴٪	۵
فاقد رتبه علمی	۰/۲۱٪	۷
مجموع	۱۰۰٪	

جدول ۳ نشان می‌دهد که استادیاران بیشترین میزان مشارکت را در تولید مقالات داشته‌اند. البته برای درک یافته‌های ارائه‌شده در این جدول بایستی تعداد افراد دارای هر یک از مرتبه‌های علمی بالا را نیز در نظر گرفت. معمولاً استادیاران برای انتشار تولیدات پژوهشی به‌منظور ارتقای مرتبه دانشگاهی و شخصیت علمی و حرفه‌ای خود انگیزه‌های بیشتری دارند و انتظار بر این است که این گروه همواره در صدر جدول تولیدات علمی و پژوهشی حضور داشته باشند.

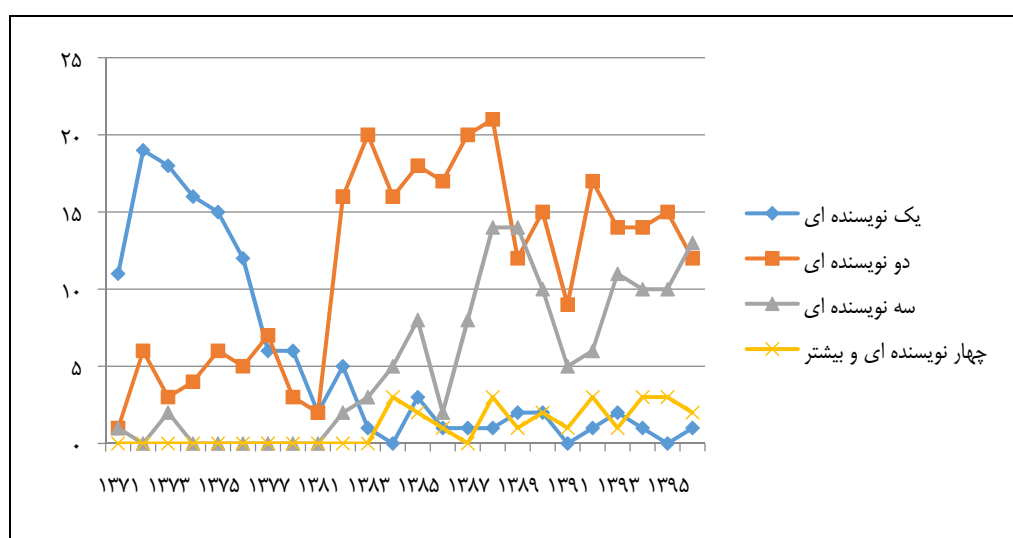
پرسش چهارم پژوهش نیز نحوه مشارکت علمی پژوهشگران (تعداد نویسندگان) در تولید آثار علمی (مقالات پژوهشی) در فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی را بررسی کرده است. یافته‌های مربوط به بررسی این پرسش در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. وضعیت مقالات از نظر تعداد نویسندگان

سال	یک نویسنده‌ای	دو نویسنده‌ای	سه نویسنده‌ای	چهار نویسنده‌ای و بیشتر
۱۳۷۱	۱۱	۱	۱	۰
۱۳۷۲	۱۹	۶	۰	۰
۱۳۷۳	۱۸	۳	۲	۰
۱۳۷۴	۱۶	۴	۰	۰
۱۳۷۵	۱۵	۶	۰	۰
۱۳۷۶	۱۲	۵	۰	۰
۱۳۷۷	۶	۷	۰	۰
۱۳۷۸	۶	۳	۰	۰
۱۳۸۱	۲	۲	۰	۰
۱۳۸۲	۵	۱۶	۲	۰
۱۳۸۳	۱	۲۰	۳	۰
۱۳۸۴	۰	۱۶	۵	۳
۱۳۸۵	۳	۱۸	۸	۲
۱۳۸۶	۱	۱۷	۲	۱
۱۳۸۷	۱	۲۰	۸	۰
۱۳۸۸	۱	۲۱	۱۴	۳
۱۳۸۹	۲	۱۲	۱۴	۱
۱۳۹۰	۲	۱۵	۱۰	۲
۱۳۹۱	۰	۹	۵	۱
۱۳۹۲	۱	۱۷	۶	۳
۱۳۹۳	۲	۱۴	۱۱	۱
۱۳۹۴	۱	۱۴	۱۰	۳
۱۳۹۵	۰	۱۵	۱۰	۳
۱۳۹۶	۱	۱۲	۱۳	۲
مجموع	۱۲۶	۲۷۳	۱۲۴	۲۵
درصد	%۲۲/۹۹	%۴۹/۸۲	%۲۲/۶۳	%۴/۵۶

همان‌طور که داده‌های جدول ۴ نشان می‌دهند، از ۵۴۸ مقاله منتشرشده، ۱۲۶ مقاله (۲۲/۹۹ درصد) یک نویسنده‌ای، ۲۷۳ مورد (۴۹/۸۲ درصد) دو نویسنده‌ای و ۱۲۴ مورد (۲۲/۶۳ درصد) سه نویسنده‌ای بوده است و ۲۵ مورد (۴/۵۶ درصد) نیز با همکاری بیش از سه نفر نوشته شده‌اند. به بیان دیگر، ۷۷/۰۱ درصد مقاله‌ها با مشارکت گروهی نوشته شده‌اند و سهم آثار انفرادی ۲۲/۹۹ درصد است. همان‌طور که در جدول ۴ و نیز در شکل ۳ مشاهده می‌شود، در

سال‌های ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۸۱ میزان مشارکت گروهی در تولید مقالات نسبتاً پایین بوده و از سال ۱۳۸۲ تا سال ۱۳۹۶ به طور میانگین روند صعودی داشته است. با افزایش پیچیدگی‌های دانش و به واسطه افزایش تقاضا برای تخصصی‌تر شدن و استفاده از روش‌ها و ابزار بین‌رشته‌ای در پژوهش، نیاز به همکاری‌های گروهی بیشتر شده است. با توجه به اینکه همکاری علمی، اشتراک توانمندی‌ها و تولید دانش علمی جدید را بهبود می‌بخشد (استفانو، جیوردانو و ویتیل^۱، ۲۰۱۱) و مشارکت دو یا چند نویسنده در تولید یک اثر، به تولید برون‌دادی علمی با کمیت و کیفیت بالاتری در مقایسه با زمانی که یک فرد به تنهایی اثری را تولید و منتشر کند، منجر می‌شود (هادسون^۲، ۱۹۹۶)، از این رو در ایران نیز خوشبختانه مشاهده می‌شود که تمایل به انجام کارهای گروهی افزایش یافته است.

شکل ۳. نمودار وضعیت مقالات از نظر تعداد نویسندگان

جدول ۵. میزان مشارکت وزنی رتبه‌های علمی در تولید کل مقالات فصلنامه به صورت فردی و گروهی

مرتب علمی	یک نویسنده‌ای	دو نویسنده‌ای	سه نویسنده‌ای	چهار نویسنده‌ای و بیشتر
استاد	٪۰/۹۱	٪۱/۸۲	٪۰/۷۹	٪۰/۲۷
دانشیار	٪۲/۷۴	٪۸/۰۳	٪۲/۹۲	٪۰/۶۲
استادیار	٪۹/۳۱	٪۱۶/۴۲	٪۸/۰۹	٪۱/۴۹
مربی	٪۴/۲۰	٪۷/۵۷	٪۴/۱۴	٪۱/۱۳
کارشناس ارشد	٪۴/۹۳	٪۱۳/۷۸	٪۴/۵۰	٪۰/۶۸
دانشجوی کارشناسی ارشد	٪۰/۷۳	٪۲/۲۸	٪۲/۰۷	٪۰/۳۷
فاقد رتبه علمی	۰	٪۰/۰۹	٪۰/۱۲	۰

1. Stefano, Giordano & Vitale
2. Hudson

به‌منظور بررسی‌های تکمیلی پرسش چهارم پژوهش، میزان تمایل هر یک از رتبه‌های علمی به انجام کارهای فردی یا مشارکت گروهی نیز بررسی شد. یافته‌های مربوط به آن در جدول ۵ نشان داده شده است. همان‌طور که جدول ۵ نشان می‌دهد، بیشترین درصد از کل مقالات این فصلنامه (۱۶/۰۲ درصد) توسط استادیاران و به‌صورت دونفری به چاپ رسیده است. پس از آن کارشناسان ارشد با ۱۳/۷۸ درصد بیشترین مشارکت را در تولید مقالات فصلنامه به‌صورت دونفری داشته‌اند و بعد از آن نیز استادیاران با ۹/۳۱ درصد بیشترین درصد مقالات این فصلنامه را به‌صورت یک‌نفری تهیه و ارائه کرده‌اند. بالاتر بودن انگیزه و نیاز به ارتقای مرتبه دانشگاهی در استادیاران در مقایسه با سایر رتبه‌های علمی می‌تواند بیشتر بودن سهم آنها را در انجام کارهای پژوهشی، چه به‌صورت گروهی و چه به‌صورت انفرادی، توجیه کند. با توجه به اینکه به‌طور کلی تعداد استادان تمام در مقایسه با تعداد استادیاران کمتر است، طبیعی است که سهم آنها در مقایسه با استادیاران در کارهای فردی و نیز گروهی کمتر به نظر برسد. همچنین با توجه به اینکه قریب به اتفاق مقالات دانشجویان کارشناسی ارشد مستخرج از پایان‌نامه آنان است و دانشجوی و راهنما به‌صورت دونفری در نوشتن پایان‌نامه نقش دارند، از این رو دانشجویان کارشناسی ارشد از لحاظ مشارکت در تولید مقالات دو نفری این فصلنامه در رتبه دوم قرار گرفته‌اند.

علاوه بر این، میزان تمایل زنان و مردان به انجام کارهای فردی و گروهی نیز به‌صورت جداگانه بررسی شد. یافته‌های مربوط به آن در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. میزان مشارکت وزنی زنان و مردان در تولید مقالات فصلنامه به‌صورت فردی و گروهی

جنسیت	یک نویسنده‌ای	دو نویسنده‌ای	سه نویسنده‌ای	چهار نویسنده‌ای و بیشتر
مردان	۲۲/۲۶٪	۴۱/۷۰٪	۱۹/۱۱٪	۳/۸۸٪
زنان	۰/۵۵٪	۸/۳۹٪	۳/۵۲٪	۰/۵۹٪

یافته‌های جدول ۶ نشان می‌دهد که بیشترین تمایل زنان و مردان به انجام پژوهش‌های دو نفری بوده است. همچنین به‌منظور تعیین میزان تمایل زنان و مردان به انجام کارهای فردی و گروهی در مقایسه با کارهای انجام‌شده توسط خودشان (نه در مقایسه با کل مقالات فصلنامه) محاسباتی انجام شد که نتایج آن به شرح جدول ۷ است.

جدول ۷. میزان مشارکت وزنی زنان و مردان در تولید مقالات فردی و گروهی

جنسیت	یک نویسنده‌ای	دو نویسنده‌ای	سه نویسنده‌ای	چهار نویسنده‌ای و بیشتر
مردان	۲۵/۶۱٪	۴۷/۹۶٪	۲۱/۹۷٪	۴/۴۶٪
زنان	۴/۱۹٪	۶۴/۲۹٪	۲۶/۹۸٪	۴/۵۴٪

همان‌طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود مردان در مقایسه با زنان، تمایل بیشتری به انجام کارهای فردی داشته‌اند و در مجموع، تمایل زنان به کارهای گروهی بیشتر از مردان بوده است. این یافته‌ها معایر با یافته‌های تحقیق سهیلی، عصاره و فرج‌پهلوی (۱۳۹۱ و ۱۳۹۲) در انتشار مقالات مجله‌های علم اطلاعات و نیز تا حدودی مطابق با یافته‌های بوراسی و همکاران (۲۰۰۹) بوده و نشان‌دهنده افزایش همکاری‌های علمی و مشارکتی زنان در ایران است. پرسش پنجم پژوهش حاضر سهم هر یک از دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی کشور در تولید مقاله‌های این فصلنامه را بررسی کرده است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸. میزان مشارکت وزنی دانشگاه‌ها در چاپ مقالات در مجله

ردیف	دانشگاه	درصد
۱	دانشگاه تهران	۲۴/۶۵٪
۲	دانشگاه علامه طباطبایی	۸/۵۶٪
۳	دانشگاه شیراز	۵/۷۹٪
۴	دانشگاه شهید بهشتی	۵/۴۶٪
۵	دانشگاه الزهرا (س)	۵/۳۰٪
۶	دانشگاه تربیت مدرس	۵/۲۵٪
۷	دانشگاه مازندران	۴/۴۴٪
۸	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) قزوین	۳/۷۱٪
۹	دانشگاه شهید چمران اهواز	۳/۶۵٪
۱۰	دانشگاه اصفهان	۲/۸۶٪
۱۱	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۲/۱۰٪
۱۲	دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران	۲/۰۱٪
۱۳	دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی	۱/۷۵٪
۱۴	سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی	۲۴/۴۷٪
	جمع	۱۰۰٪

یافته‌های جدول ۸ نشان می‌دهد که دانشگاه تهران با اختلاف نسبتاً زیادی در مقایسه با سایر دانشگاه‌ها در رتبه نخست قرار دارد و این امر احتمالاً می‌تواند ناشی از قدمت برگزاری دوره‌های تحصیلات تکمیلی حسابداری در این دانشگاه (نخستین دانشگاه در این زمینه)، حضور و پرورش پژوهشگران متعدد و برجسته در مقاطع زمانی مختلف در این دانشگاه و از محل انتشار این مجله و رغبت بیشتر پژوهشگران این دانشگاه نسبت به چاپ مقاله در این فصلنامه باشد. پرسش ششم پژوهش حاضر به بررسی نحوه مشارکت علمی پرتولیدترین نویسندگان مقاله‌های فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در سال‌های قبل و بعد از ۱۳۷۹ پرداخته است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۹ ارائه شده است.

جدول ۹. میزان مشارکت وزنی پرتولیدترین نویسندگان مقاله‌ها در دوره‌های مختلف

ردیف	نام نویسنده	میزان مشارکت وزنی قبل از سال ۱۳۷۹	درصد مشارکت وزنی هر نویسنده
۱	محمد صادقی	۱۳/۵۰	۹/۵۷٪
۲	ایرج نوروش	۵/۰۰	۳/۵۵٪
۳	موسی بزرگ اصل	۵/۰۰	۳/۵۵٪
۴	علی نیکخواه آزاد	۵/۰۰	۳/۵۵٪
۵	علی ثقفی	۴/۸۳	۳/۴۳٪
۶	محمد عرب مازار یزدی	۴/۵۰	۳/۱۹٪
۷	محمد نمازی	۴/۰۰	۲/۸۳٪
۸	احمد بدری	۴/۰۰	۲/۸۳٪
۹	سایر نویسندگان	۹۵/۱۷	۶۷/۵۰٪
جمع کل		۱۴۱	۱۰۰٪
ردیف	نام نویسنده	میزان مشارکت وزنی بعد از سال ۱۳۷۹	درصد مشارکت وزنی هر نویسنده
۱	محمد نمازی	۷/۳۳	۱/۸۰٪
۲	ایرج نوروش	۷/۱۷	۱/۷۶٪
۳	غلامرضا کرمی	۵/۵۹	۱/۳۷٪
۴	امید پورحیدری	۵/۵۰	۱/۳۵٪
۵	علی اصغر انواری رستمی	۵/۰۹	۱/۲۵٪
۶	غلامرضا کردستانی	۴/۸۳	۱/۱۹٪
۷	کاوه مهرانی	۴/۳۴	۱/۰۷٪
۸	بیبا مشایخی	۴/۰۹	۱/۰۱٪
۹	علی ثقفی	۴/۰۰	۰/۹۸٪
۱۰	ساسان مهرانی	۴/۰۰	۰/۹۸٪
۱۱	سایر نویسندگان	۳۵۵/۰۶	۸۷/۲۴٪
جمع کل		۴۰۷	۱۰۰٪

بررسی روند انتشار مقاله‌ها و نوع مقالاتی که به اقتضای شرایط موجود در کشور و وضعیت آموزشی و پژوهشی و حسابداری و حسابرسی وجود داشت، مقالات انتشار یافته در این فصلنامه در ارتباط با روش‌شناسی مقالات، محورهای موضوعی و نویسندگان پرتولید برای سال‌های قبل و بعد از ۱۳۷۹ به صورت جداگانه بررسی شده و با یکدیگر مقایسه شده‌اند (در ضمن عنوان این فصلنامه نیز بعد از سال ۱۳۷۹ تغییر یافته است). جدول ۹ دربردارنده نام نویسندگانی است که میزان مشارکت وزنی آنها در تولید مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی در دوره‌های قبل یا بعد از سال ۱۳۷۹، حداقل ۴ است. داده‌های جدول بالا نشان می‌دهد بین نویسندگان قبل از سال ۱۳۷۹، آقای محمد صادقی از دانشگاه تهران با ۹/۵۷ درصد پرتولیدترین نویسنده این فصلنامه بوده و بعد از سال ۱۳۷۹، آقایان محمد نمازی از دانشگاه شیراز با ۱/۸۰ درصد، ایرج نوروش از دانشگاه تهران با ۱/۷۶ درصد و غلامرضا کرمی از دانشگاه تهران با ۱/۳۷ درصد به ترتیب پرتولیدترین نویسندگان این مجله هستند. بر اساس یافته‌های تکمیلی ۳۷/۵۰ درصد از نویسندگان پرتولید قبل از سال ۱۳۷۹ به دانشگاه تهران، ۲۵ درصد به دانشگاه علامه طباطبایی و ۲۵ درصد نیز به دانشگاه شهید بهشتی

تعلق دارند. همچنین بیشترین درصد (۵۰ درصد) از نویسندگان پرتولید بعد از سال ۱۳۷۹ به دانشگاه تهران تعلق دارند. پرسش هفتم پژوهش حاضر، فراوانی محورهای موضوعی مقالات منتشرشده طی سال‌های بررسی‌شده را بررسی کرده است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۱۰ ارائه شده است.

جدول ۱۰. پراکندگی موضوعی مقالات منتشرشده در فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی

ردیف	موضوع	فراوانی قبل از سال ۱۳۷۹	درصد (در این دوره)	فراوانی بعد از سال ۱۳۷۹	درصد (در این دوره)	مجموع فراوانی	درصد
۱	حسابداری مالی	۶۷	%۴۷/۵۲	۲۵۷	%۶۳/۱۴	۳۲۴	%۵۹/۱۳
۲	حسابرسی	۱۴	%۹/۹۳	۵۱	%۱۲/۵۳	۶۵	%۱۱/۸۶
۳	حسابداری مدیریت	۱۸	%۱۲/۷۶	۳۲	%۷/۸۶	۵۰	%۹/۱۲
۴	حاکمیت شرکتی	۲	%۱/۴۲	۳۳	%۸/۱۱	۳۵	%۶/۳۹
۵	مالیاتی	۲	%۱/۴۲	۳	%۰/۷۴	۵	%۰/۹۱
۶	سایر موضوعها	۲۸	%۲۶/۹۵	۳۱	%۷/۶۲	۶۹	%۱۲/۵۹
	جمع	۱۴۱	%۱۰۰	۴۰۷	%۱۰۰	۵۴۸	%۱۰۰

در پژوهش حاضر به تبعیت از پژوهش اولر و همکاران (۲۰۰۹)، مطالعات به شش دسته حسابداری مالی، حسابرسی، حسابداری مدیریت، حاکمیت شرکتی، مالیاتی و سایر موضوعها تقسیم‌بندی شده است. در ضمن در طبقه‌بندی موضوعی مقالات دیدگاه‌های مختلفی وجود داشته که در تحقیق حاضر بر مبنای قضاوت تخصصی بر متغیرهای تأکیدی و نوآورانه مقالات توجه شده است. همان‌طور که جدول ۱۰ و شکل ۴ نشان می‌دهند، موضوع حسابداری مالی با ۵۹/۱۳ درصد، بیشترین زمینه موضوعی مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی را به خود اختصاص داده است. موضوع حسابرسی با ۱۱/۸۶ درصد، حسابداری مدیریت با ۹/۱۲ درصد، حاکمیت شرکتی با ۶/۳۹ درصد، و مالیاتی با ۰/۹۱ درصد در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار گرفته‌اند.

شکل ۴. نمودار توزیع پراکندگی موضوعی مقالات

پرسش هشتم پژوهش حاضر به بررسی توزیع فراوانی مقالات منتشرشده بر اساس نوع روش تحقیق پرداخته است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۱۱ ارائه شده است.

جدول ۱۱. توزیع فراوانی مقالات بر اساس نوع روش پژوهش

ردیف	نوع روش پژوهش	فراوانی قبل از سال ۱۳۷۹	درصد	فراوانی بعد از سال ۱۳۷۹	درصد	جمع فراوانی‌ها	درصد
۱	آرشیوی	۲۲	%۱۵/۶۰	۳۰۸	%۷۵/۶۸	۳۳۰	%۶۰/۲۲
۲	مروری	۹۳	%۶۵/۹۶	۸	%۱/۹۶	۱۰۱	%۱۸/۴۳
۳	میدانی و پیمایشی	۲۲	%۱۵/۶۰	۶۶	%۱۶/۲۲	۸۸	%۱۶/۰۶
۴	نظری	۳	%۲/۱۳	۲۰	%۴/۹۱	۲۳	%۴/۲۰
۵	طرح آزمایش	۱	%۰/۷۱	۵	%۱/۲۳	۶	%۱/۰۹
	جمع	۱۴۱	%۱۰۰	۴۰۷	%۱۰۰	۵۴۸	%۱۰۰

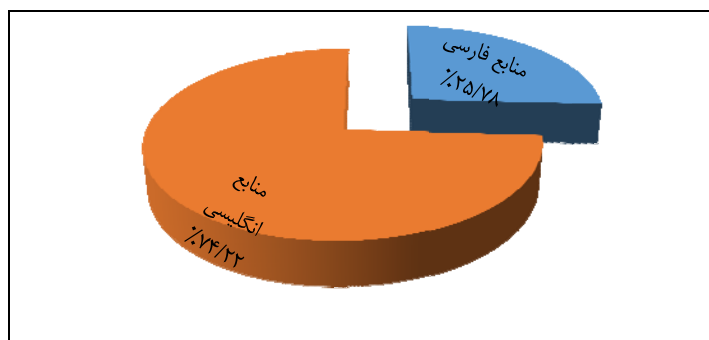
در پژوهش حاضر به‌منظور طبقه‌بندی مقالات بر اساس نوع روش پژوهش نیز از طبقه‌بندی ارائه‌شده در پژوهش اولر و همکاران (۲۰۰۹) پیروی شده است. در ضمن در این زمینه نیز بر متغیرهای تأکیدی و ثقل مقالات و نوآوری‌های آنان بر مبنای قضاوت تخصصی محققان و اشاره‌های موجود در مقاله‌های مربوطه توجه شده است. همان‌گونه که در جدول ۱۱ مشاهده می‌شود، در این فصلنامه مقالات آرشیوی با اختلاف بسیار زیادی در صدر جدول قرار گرفته است که این امر می‌تواند ناشی از گرایش پژوهشگران به انجام تحقیق درباره شرکت‌های بازار سرمایه (به‌دلیل در دسترس بودن داده‌های لازم) باشد. تحقیقات طرح آزمایش نیز دارای کمترین درصد است، ولی یافته‌های تکمیلی نشان می‌دهد میزان این تحقیقات در سال‌های اخیر افزایش داشته است. همچنین با مقایسه نوع روش پژوهش مقالات در سال‌های قبل و بعد از سال ۱۳۷۹ در جدول بالا می‌توان دریافت که مقالات آرشیوی به‌صورت چشمگیری افزایش و مقالات مروری نیز به‌طور قابل توجهی کاهش یافته که این امر ناشی از تغییر رویکرد مجله از سال ۱۳۷۹ به بعد است.

پرسش نهم پژوهش حاضر به تعیین وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در مقاله‌ها پرداخته است. یافته‌های مربوط به این پرسش در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. تعداد منابع مورد استفاده در مقالات

کل منابع مورد استفاده		منابع انگلیسی		منابع فارسی	
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
%۱۰۰	۱۰۹۹۳	%۷۴/۲۲	۸۱۵۹	%۲۵/۷۸	۲۸۳۴

داده‌های جدول ۱۲ نشان می‌دهد که در مجموع ۱۰۹۹۳ منبع در ۵۴۸ مقاله این مجله استفاده شده که ۲۵/۷۸ درصد منابع به زبان فارسی و ۷۴/۲۲ درصد منابع به زبان انگلیسی بوده است.

شکل ۵. نمودار وضعیت استفاده از منابع فارسی و انگلیسی

بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بررسی وضعیت مقالات منتشر شده نشان می‌دهد که از ۵۴۸ عنوان مقاله منتشر شده در مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی طی سال‌های مورد بررسی، سال ۱۳۸۸ با ۷/۱۲ درصد و سال ۱۳۸۵ با ۵/۶۶ درصد و نیز سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ با ۵/۲۹ درصد به ترتیب بیشترین تعداد مقالات را به خود اختصاص داده‌اند. این امر نشان‌دهنده افزایش تعداد پژوهش‌های علمی، افزایش تعداد مقالات قابل چاپ در ادبیات حسابداری ایران و نیز رشد مداوم در تحقیقات حسابداری ایران خواهد بود.

در بررسی جنسیت نویسندگان مشاهده شد که ۸۶/۹۴ درصد از مؤلفان مقالات را مردان و ۱۳/۰۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. با توجه به یافته‌ها، در مجموع می‌توان گفت که معمولاً زنان در تولید مقالات در مقایسه با مردان سهم کمتری دارند. پایین بودن میزان مشارکت زنان در فعالیت‌های پژوهشی را شاید بتوان به دلیل در اولویت بودن نقش مادری و پرداختن به امور منزل نزد زنان ایرانی در مقایسه با کارهای اجتماعی و علمی دانست. پایین بودن میزان مشارکت زنان فقط مختص به این پژوهش نبوده، بلکه رشیدی آشتیانی و لاریجانی (۱۳۹۰) نیز میزان حضور زنان را در تولید مقاله‌های اقتصادی در مقایسه با مردان ۱۵ درصد گزارش کرده‌اند. حاسلبک و همکاران (۲۰۱۲) نیز عنوان می‌کنند که اساتید مرد در مقایسه با اساتید زن دارای بهره‌وری پژوهشی بیشتری هستند، این امر احتمالاً به این علت است که تعداد اعضای هیئت علمی و همچنین تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی زن در این رشته در مقایسه با مردان کمتر است (گرامی‌راد و همکاران، ۱۳۹۳). بوجاکی و مک‌کونومی^۱ (۲۰۱۷) نشان دادند که زنان در مقایسه با سایر پژوهشگران، کمتر در لیست افراد منتشرکننده مقاله در مجلات حسابداری دارای رتبه بالا قرار می‌گیرند. نتایج پژوهش اسمیت، آشکروفت و اسمیت^۲ (۲۰۱۳) نشان داد که دانشگاهیان زن سهم قابل توجهی در پژوهش‌های حسابداری در مقایسه با گذشته، هم در مجلات علمی و هم در مجلات تخصصی داشته‌اند که نشان‌دهنده افزایش و پذیرش آنها در میان دانشگاهیان حسابداری است. بنابراین یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش بوجاکی و مک‌کونومی (۲۰۱۷)، حاسلبک و همکاران (۲۰۱۲)، رشیدی آشتیانی و لاریجانی (۱۳۹۰) و گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) همسو است، ولی با نتایج پژوهش اسمیت و همکاران (۲۰۱۳) همسو نیست.

1. Bujaki & McConomy

2. Smith, Ashcroft & Smith

بررسی وضعیت نویسندگان از حیث مرتبه علمی نشان داد که استادیاران با ۳۵/۳۱ درصد بیشترین سهم را در تولید مقالات این فصلنامه داشته‌اند و پس از آن دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد با ۲۳/۸۹ درصد قرار دارند و بعد از آن نیز مربیان، دانشیاران، دانشجویان کارشناسی ارشد و استادان به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند. در تفسیر نتایج این بخش از پژوهش حاضر می‌توان نوشت که تعداد استادیار حسابداری در دانشگاه‌های ایران بیشتر از سایر رتبه‌های علمی است و بر این اساس، امکان راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی بیشتر و در نتیجه استخراج مقاله‌های علمی - پژوهشی بیشتری برایشان میسر است، بنابراین این امر می‌تواند تأثیر قابل توجهی در افزایش سهم استادیاران در تولید مقالات در مجله‌های علمی - پژوهشی حسابداری از جمله فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی داشته باشد. همچنین، انگیزه و نیاز به ارتقای مرتبه دانشگاهی و کسب شهرت علمی در استادیاران بیشتر از سایر مرتبه‌های علمی است و این امر می‌تواند توجه‌کننده مشارکت بالای آنها در تولید مقالات علمی باشد. از سوی دیگر، با توجه به اینکه در سال‌های گذشته تعداد استاد تمام حسابداری در دانشگاه‌های ایران نسبتاً کم بوده است و اکثریت ایشان در سال‌های اخیر به درجه علمی استاد تمامی ارتقا یافته‌اند، استادان حسابداری پایین‌ترین سهم را در تولید مقالات این فصلنامه داشته‌اند. نتایج این قسمت از پژوهش حاضر با نتایج گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) و شریفی، میردار و عسگری (۱۳۹۱) مطابقت دارد.

بررسی میزان مشارکت افراد در انتشار مقاله‌ها نشان داد که ۲۲/۹۹ درصد آثار دارای یک نفر نویسنده بوده و ۷۷/۰۱ درصد حاصل کار گروهی بوده است. البته در بررسی مقالات مشاهده شد که بیشترین تعداد مقالات یک‌نویسنده‌ای مربوط به سال‌های ابتدایی انتشار این مجله یعنی سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۷۱ بوده است و پژوهشگران از سال ۱۳۸۲ تا سال ۱۳۹۶ گرایش زیادی به همکاری علمی و تألیف مشترک پیدا کرده و تعداد مقالات تک‌نویسنده‌ای بسیار کاهش یافته و مقالات گروهی بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج پژوهش‌های انگلبرت، هانک و کوانگ^۱ (۲۰۰۸) و چو، هو و لیو^۲ (۲۰۱۰) مؤید آن است که هم‌تألیفی عموماً به افزایش در تولید کلی مقالات منجر شده و همکاری به‌طور چشمگیری در حال رشد است. کاهش هزینه‌های فناوری و ارتباطی، استفاده از دانش و امکانات دیگران، افزایش بهره‌وری، افزایش احتمال پذیرش مقالات در مجلات و افزایش رؤیت‌پذیری را می‌توان از عوامل مهم در افزایش هم‌تألیفی دانست (اسدی، جولایی، تقفی و بذرافشان، ۱۳۹۲). پژوهش‌های گروهی در مقایسه با پژوهش‌های انفرادی، از سرعت، دقت و جامع‌نگری بیشتری برخوردارند و نتایج به‌مراتب بهتری تولید می‌کنند، از این رو این موضوع برای این مجله و نویسندگان مقاله‌های آن یک مزیت به شمار می‌آید (رضایت، ۱۳۹۴). این بخش از یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های رشیدی آشتیانی و لاریجانی (۱۳۹۰) و گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) همخوانی دارد زیرا آنها نیز در گزارش‌های خود میزان آثار تک‌نویسنده‌ای را در مقایسه با آثار دو یا سه‌نویسنده‌ای کمتر گزارش کرده‌اند و با یافته‌های لوزادیس، کاستلو، چوی و اولوایی^۳ (۲۰۱۰) در تضاد است.

در بررسی سهم دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در انتشار مقاله‌های علمی در این فصلنامه، یافته‌های

1. Englebrecht, Hanke & Kuang

2. Cho, Hu & Liu

3. Luzadis, Castello, Choi & Olowabi

پژوهش حاضر نشان داد که دانشگاه تهران با تولید ۲۴/۶۵ درصد در صدر جدول قرار گرفته است. یافته‌های بیشتر نشان داد که این درصد مشارکت در دو دهه نخست انتشار بسیار بیشتر از دهه سوم آن بوده، زیرا، دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دهه اخیر در سایر دانشگاه‌ها نیز گسترش جدی و چشم‌گیری یافته است. البته پیش‌تاز بودن دانشگاه تهران پیش‌تر در پژوهش اقبالی، گسگری و رستمی (۱۳۸۴) گزارش شده بود و از این حیث بین یافته‌های این دو پژوهش همخوانی دیده می‌شود.

بررسی میزان انتشارات پژوهشگران این مجله نشان داد که در بین نویسندگان بعد از سال ۱۳۷۹ که مسیر مقالات این فصلنامه با تغییر رویکرد با اهمیت و چشمگیر همراه بوده است، آقایان محمد نمازی از دانشگاه شیراز با ۱/۸۰ درصد، ایرج نوروش از دانشگاه تهران با ۱/۷۶ درصد و غلامرضا کرمی از دانشگاه تهران با ۱/۳۷ درصد به ترتیب پرتولیدترین نویسندگان مقالات در این مجله بوده‌اند.

بررسی موضوعی مقالات نشان داد که موضوع حسابداری مالی با ۵۹/۱۳ درصد، بیشترین زمینه موضوعی مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی را به خود اختصاص داده است. موضوع حسابرسی با ۱۱/۸۶ درصد، حسابداری مدیریت با ۹/۱۲ درصد، حاکمیت شرکتی با ۶/۳۹ درصد و مالیاتی با ۰/۹۱ درصد در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار گرفته‌اند. نتایج از موفقیت عملکردی مجله در چاپ مقالات تخصصی در حوزه‌های تعریف‌شده نشریه و متناسب با عنوان مجله یعنی بررسی‌های حسابداری و حسابرسی حکایت می‌کند. نتایج پژوهش اولر و همکاران (۲۰۰۹) نشان داد که موضوع حسابداری مالی در مقایسه با سایر موضوع‌ها با استقبال بیشتری روبه‌رو شده است، همچنین رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود دریافتند که پژوهش‌های حسابداری مالی بیشترین درصد انتشار مقالات را از آن خود کرده است. نتایج پژوهش گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) نیز نشان داد که از نظر گرایش موضوعی مقالات، بیش از نیمی از آثار منتشرشده در حوزه حسابداری مالی بوده است، بنابراین نتایج این بخش از پژوهش حاضر با نتایج اولر و همکاران (۲۰۰۹)، رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۱) و گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳) همسو است.

بررسی نوع روش تحقیق مقالات نشان داد که در ۶۰/۲۲ درصد پژوهش‌ها از روش آرشویی، ۱۸/۴۳ درصد از روش مروری، ۱۶/۰۶ درصد از روش میدانی و پیمایشی، ۴/۲۰ درصد از روش نظری و ۱/۰۹ درصد از طرح آزمایش استفاده شده است. نتایج این قسمت بیانگر آن است که به دلیل انجام قسمت عمده‌ای از تحقیقات در بازار سرمایه، گرایش و استقبال پژوهشگران از تحقیقات آرشویی بیشتر بوده است. توسعه مرزهای دانش در حوزه‌های همجوار نظیر اقتصاد و مالی و نیز فراهم شدن بانک‌های اطلاعاتی مدرن و توسعه فنون آماری باعث افزایش استقبال محققان از تحقیقات بازار سرمایه و در نتیجه افزایش تحقیقات آرشویی شده است. این بخش از یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های باریک و همکاران (۲۰۱۷)، اولر و همکاران (۲۰۰۹) و ناطقی و همکاران (۱۳۹۷) مطابقت دارد.

بررسی وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در مقاله‌ها نشان داد که ۲۵/۷۸ درصد منابع استفاده‌شده به زبان فارسی و ۷۴/۲۲ درصد منابع به زبان انگلیسی بوده است، از این رو می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در مقاله‌های این مجله به‌طور عمده از منابع انگلیسی استفاده شده است زیرا در ایران تولید علمی چندانی که بتوان در انجام تحقیقات علمی به آنها استناد کرد، وجود ندارد. همچنین حری و نشاط (۱۳۸۱) در زمینه زبان غالب منابع

می‌نویسند که در رشته‌های پزشکی با ۱۰۰ درصد، علوم پایه با ۱۰۰ درصد، کشاورزی با ۱۰۰ درصد و در حوزه علوم انسانی و هنر نیز زبان غالب انگلیسی است. نتایج پژوهش رضایت (۱۳۹۴) حاکی از کم بودن استفاده از منابع انگلیسی در مقایسه با منابع فارسی است. این بخش از یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج حری و نشاط (۱۳۸۱) همخوانی داشته و با نتایج رضایت (۱۳۹۴) همخوانی ندارد.

از نکات قابل تأمل در پژوهش حاضر که به‌عنوان محدودیت نیز می‌توان به آن اشاره کرد، این است که در سال‌های اولیه انتشار مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، مقاله‌های ترجمه‌شده نیز پذیرش و چاپ شده‌اند که این موضوع می‌تواند نتایج پژوهش حاضر را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین در بررسی مقالات این مجله مشخص شد که درصد بالایی از مقالات چاپ‌شده به پژوهشگران دانشگاهی تعلق دارد و سهم پژوهشگران غیردانشگاهی (اجرایی) در مقالات چاپ‌شده بسیار ناچیز است، از این رو امکان بررسی چگونگی سهم پژوهشگران غیردانشگاهی (اجرایی) در مقایسه با پژوهشگران دانشگاهی در مقالات این فصلنامه میسر نشد. از محدودیت‌های دیگر پژوهش حاضر می‌توان به این نکته اشاره کرد که در طبقه‌بندی مقالات این فصلنامه بر اساس موضوع پژوهش، قضاوت پژوهشگران بسیار دخیل بوده است. با توجه به اینکه فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی همواره در صف نخست مجلات حسابداری و حسابرسی ایران بوده و در واقع پرچم‌دار مجلات حسابداری و حسابرسی تلقی می‌شود، پیشنهاد می‌شود در پذیرش مقالات دارای نوآوری در موضوع‌ها، الگوها و روش‌ها نیز پیشرو بوده و گشاینده درهای پژوهشی جدید برای پژوهشگران حسابداری و حسابرسی کشور شود. همچنین پیشنهاد می‌شود سایر پژوهشگران نیز در خصوص تحلیل محتوای مقاله‌های سایر مجله‌های حسابداری کشور، پژوهش‌هایی مشابه با پژوهش حاضر انجام دهند و مسئولان فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، هر ساله آمار مناسبی مانند جدول‌ها و نمودارهای این مقاله برای استفاده پژوهشگران تهیه کرده و در وب سایت مجله ارائه دهند.

منابع

- اسدی، مریم؛ جولایی، سمیه؛ تقفی، سامان؛ بذرافشان، اعظم (۱۳۹۲). همکاری‌های علمی و شبکه‌های هم‌تألیفی در تولیدات علمی دانشگاه صنعتی شریف در طول سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۰۵. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۴(۱)، ۱۶۶-۱۸۶.
- اعتمادی، حسین؛ فخاری، حسین (۱۳۸۳). تبیین نیازها و اولویت‌های تحقیقاتی حسابداری؛ ارائه الگویی جهت همسویی تحقیقات، *آموزش و عمل. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۱(۳۵)، ۳-۲۷.
- اقبال، علیرضا؛ گسگری، ریحانه؛ رستمی، احمد (۱۳۸۴). رتبه‌بندی دانشکده‌های اقتصاد دانشگاه‌های ایران. *مجله تحقیقات اقتصادی*، ۷۰، ۶۹-۸۹.
- حری، عباس؛ نشاط، نرگس (۱۳۸۱). بررسی رفتار استنادی نویسندگان مقاله‌های مندرج در مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۹. *روانشناسی و علوم تربیتی*، ۳۲(۲)، ۱-۳۳.

- خانی مقدم، حامد رضا؛ شجاعی زاده، داوود؛ نبی‌اللهی، عبدالاحد؛ معز، سهیلا (۱۳۹۰). تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های آموزش بهداشت دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، تربیت مدرس و علوم پزشکی ایران در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۴۹. *مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پی‌اورد سلامت)*، ۱(۵)، ۸۰-۹۰.
- رشیدی آشتیانی، اعظم؛ لاریجانی، حسن (۱۳۹۰). تحلیل محتوای نشریه‌های علمی - پژوهشی در حوزه موضوعی اقتصاد در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۸۵. *برنامه‌ریزی و بودجه*، ۱۶(۳)، ۱۳۳-۱۵۷.
- رضایت، غلام‌حسین (۱۳۹۴). تحلیل محتوا و استنادی مقاله‌های چاپ شده در فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی. *فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی*، ۲۳(۲۶)، ۱۰۵-۱۳۸.
- رضوانی، روح‌الله (۱۳۸۹). تحلیل محتوا. *پژوهش*، ۲(۱)، ۱۳۷-۱۵۶.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ بنی‌طالبی دهکردی، بهاره؛ کاویان، مریم (۱۳۹۱). تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی - پژوهشی رشته حسابداری در ایران. *فصلنامه حسابداری مدیریت*، ۵(۱۵)، ۱۲۱-۱۴۳.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ وکیلی فرد، حمیدرضا؛ بنی‌طالبی دهکردی، بهاره؛ کاویان، مریم (۱۳۹۳). تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی - پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه *finance* آمریکا. *دانش مالی تحلیل اوراق بهادار (مطالعات مالی)*، ۷(۲۱)، ۷۱-۸۶.
- ساعی، محمدجواد؛ لاری دشت بیاض، محمود؛ فاتح گوش، حسین (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی - پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۲(۲)، ۲۰۳-۲۲۰.
- سهیلی، فرامرز؛ عصاره، فریده؛ فرج پهلوی، عبدالحسین (۱۳۹۱). تحلیل ساختار شبکه‌های اجتماعی هم‌نویسندگی پژوهشگران علم اطلاعات. *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، ۲۹(۱)، ۱۹۱-۲۱۰.
- سهیلی، فرامرز؛ عصاره، فریده؛ فرج پهلوی، عبدالحسین (۱۳۹۲). بررسی تأثیر راهبردهای هم‌نویسندگی بر بهره‌وری پژوهشگران علم اطلاعات. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۶(۱)، ۱۸۹-۲۰۸.
- شریفی، مسلم؛ میردار، شادمهر؛ عسگری، بابی‌سان (۱۳۹۱). تحلیل توصیفی مقاله‌های نشریات علمی - پژوهشی تربیت بدنی و علوم ورزشی طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۴. *نشریه مدیریت ورزشی*، ۴(۱۲)، ۶۱-۸۵.
- علیجانی، رحیم؛ کرمی، نورالله؛ محمدی، فاطمه (۱۳۸۹). تحلیل محتوای فصلنامه اطلاع‌شناسی: بررسی کتابسنجانه. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۱(۲)، ۷۴-۸۶.
- قهنویه، حسن؛ موحدی، فریده؛ یارمحمدیان، محمدحسین؛ عجمی، سیما (۱۳۹۰). تحلیل محتوایی و استنادی مقالات چاپ شده در مجله علمی - پژوهشی مدیریت اطلاعات سلامت. *مدیریت اطلاعات سلامت*، ۸(۱)، ۸۲-۹۲.
- گرامی‌راد، فاطمه؛ محمدی، مهدی؛ سرلک، نرگس (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مقاله‌های مجلات علمی - پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۸۷. *فصلنامه علمی - پژوهشی حسابداری مدیریت*، ۷(۲۳)، ۱۰۵-۱۲۲.
- ناطق، سمیرا؛ مهرانی، کاوه؛ تحریری، آرش (۱۳۹۷). مروری بر پژوهش‌های حسابرسی در ایران. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۵(۱)، ۱۵۹-۱۷۹.
- نمازی، محمد؛ رجب‌دری، حسین؛ روستا میمندی، اعظم (۱۳۹۶). بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران. *مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز*، ۱(۱۹)، ۱۹۳-۲۲۶.

نمازی، محمد؛ ناظمی، امین (۱۳۸۴). بررسی تحلیلی تحقیقات انجام شده در بورس اوراق بهادار تهران. *مجله تحقیقات مالی*، ۱۹(۷)، ۱۳۵-۱۶۶.

References

- Abel, R.E. & Newlin, L. W. (2002). *Scholarly Publishing: Books Journals, Publishers, and Libraries in the Twentieth Century*. N.Y.: ISBN 0-471-21929-0.Y.: Wiley.
- Alijani, R., Karami, N. & Mohammadi, F. (2010). A Bibliometric Study of Informology Quarterly. *National Studies on Librarianship and Information organization (Nastinfo)*, 21(2), 74-86. (in Persian)
- Asadi, M., Joulaei, S., Saqafi, S. & Bazrafshan, A. (2013). Scientific collaborations and co-authorship networks in scientific publications of Sharif University of technology during 2005-2010. *National Studies on Librarianship and Information organization (Nastinfo)*, 24 (1), 166-186. (in Persian)
- Barrick, J. A., Mecham, N. W., Summers, S. L. & Wood, D. A. (2017). *Ranking Accounting Journals by Topical Area and Methodology*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2848560>.
- Borracci, R. A., Doval, H. C., Manente, D. & Tajer, C. D. (2009). Scientific collaboration networks in argentine cardiology publications. *Revista Argentina de Cardiologia*, 77(6), 487-492.
- Bujaki, M. L. & McConomy, B. J. (2017). Productivity in Top-10 Academic Accounting Journals by Researchers at Canadian Universities at the Start of the 21st Century. *Accounting Perspectives*, 16(4), 270-313.
- Cho, Ch., Hu, M. & Liu, M. (2010). Improvements in productivity based on co-authorship: A case study of published articles in China. *Scientometrics*, 85, 463-470.
- Dumay, J., Villiers, Ch., Guthrie, J. & Hsiao, P. (2018). Thirty years of Accounting, Auditing and Accountability Journal: A critical study of the journal's most cited articles. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(5), 1510-1541.
- Eghbali, A., Ghaskari, R. & Rostami, A. (2005). Ranking of economics faculties in universities of Iran. *Journal of Economic Research*, 70, 69-90. (in Persian)
- Englebrecht, T. D., Hanke, S. A. & Kuang, Y. (2008). An assessment of patterns of co-authorship accountants within premier journals: Evidence from 1979-2004. *Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting*, 24, 172-181.
- Etemadi, H. & Fakhari, H. (2004). The determination of research needs and priorities of accounting; providing a model for aligning research, education and practice. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 11(35), 3-27. (in Persian)
- Extejt, M. M. & Smith, J. E. (1990). The Behavioral Sciences and Management: An Evaluation of Relevant Journals. *Journal of Management*, 16(3), 539-551.
- Geramirad, F., Mohamadi, M. & Sarlak, N. (2014). Content analysis of scientific journals of accounting and financial published between 2009-2012. *Journal of Management Accounting*, 7 (23), 105-122. (in Persian)
- Ghahnavieh, H., Movahedi, F., Yarmohammadian, M. H. & Ajami, S. (2011). Content and citation analysis of published articles in Health Information Management Research Journal. *Health Information Management*, 8 (1), 82-92. (in Persian)

- Guffey, D. M. & Harp, N. L. (2017). The Journal of Management Accounting Research: A Content and Citation Analysis of the First 25 Years. *Journal of Management Accounting Research*, 29(3), 93-110.
- Hasselback, J. R., Reinstein, A. & Abdolmohammadi, M. (2012). Benchmarking the Research Productivity of Accounting Doctorates. *Accounting Education*, 27(4), 943-978.
- Horri, A., Neshat, N. (2002). Investigating the citation behavior of the authors of the articles in the Journal of Psychology and Educational Sciences of Tehran University from the beginning to the end of 2000. *Psychology & Educational science*, 32 (2), 1-33. (in Persian)
- Hudson, J. (1996). Trends in multi-authored papers in economics. *Journal of Economics Perspectives*, 10 (3), 153-158.
- Khani Mogadam, H. R., Shojaeizadeh, D., Nabi Allahi, A. & Moez, S. (2011). The content analysis of M.A dissertations and doctoral theses in the field of health education and promotion in Tehran University of Medical Sciences , Tarbiat Modares university and Iran university of Medical Sciences during 1970-2010. *Tehran University of Medical Sciences (Payavard Salamat)*, 5 (1), 80-90. (in Persian)
- Kokila, K. & Parimaladevi, M. (2013). A content analysis in the studies of YouTube in selected journals. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103, 10 –18.
- Lesage, C., & Wechlter, H. (2007). *Typology of research topics in audit: a content analysis*. In 30th European Accounting Association Annual Congress, Lisbon.
- Luzadis, V., Castello, L., Choi, J. & Olowabi, F. (2010). The science of ecological economics: A content analysis of ecological economics 1989-2004. *Annals of the New York Academy of Science*, 1185 (1), 1-10.
- Majhi, S., Jal, Ch. & Maharana, B. (2016). Content analysis of Journal articles on Wiki in Science Direct Database. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*, 1–15.
- Namazi, M. & Nazemi, A. (2005). Analytical review of research conducted in Tehran Stock Exchange. *Journal of Financial Research*, 7(19), 135-166. (in Persian)
- Namazi, M., Rajabdari, H. & Rousta Maymandi, A. (2017). An Investigation of the Frequency and Content Analysis of the Articles related to Accounting professional ethics in Iran. *Journal of Accounting Advances of Shiraz University*, 9(1), 193-226. (in Persian)
- Nateghi, S., Mehrani, K. & Tahriri, A. (2018). A Review of Audit Research in Iran. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 25(1), 159-179. (in Persian)
- Oler, D. K., Oler, M. J. & Skousen, Ch. J. (2009). Characterizing Accounting Research. *Accounting Horizons*, 24(4), 1-72.
- Pettifer, S., Mc Dermott, P., Marsh, J., Thorne, D., Villeger, A. & Attwood, T. K. (2011). Cecin'est pas un hamburger: modelling and representing the scholarly article. *Learned Publishing*, 24(3), 207–220.
- Rashidi Ashtiani, A. & Larijani, H. (2011). Content analysis of scientific and research publications in the field of economics in the years 2006- 2010. *Planning and Budget*, 16 (3), 133-157. (in Persian)

- Rezayat, G. (2015). Content analysis and citations of articles published in the Quarterly Journal on Islamic Education Issues. *Quarterly Journal of Research on Islamic Education Issues*, 23(26), 105-138. (in Persian)
- Rezvani, R. (2010). Content analysis. *Pazhuhesh*, 2 (1), 137-156. (in Persian)
- Roodposhti, F. R., Banitalebi Dehkordi, B. & Kaviyan, M. (2012). Content analysis of publications Rated - Scientific research in the field of accounting in Iran. *Journal of Management Accounting*, 5(15), 121-143. (in Persian)
- Roodposhti, F. R., Vakilifard, H. R., Banitalebi Dehkordi, B. & Kaviyan, M. (2014). Content Analysis of Academic Financial Journals in Iran and Compared to Finance Magazine in America. *Financial Knowledge of Security Analysis (Financial Studies)*, 7(21), 71-86. (in Persian)
- Saei, M., Lari Dashtbayaz, M. & Fateh Goush, H. (2015). A review and content analyzing of Iranian auditing research: Two recent decades. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 22(2), 203-220. (in Persian)
- Sharifi, M., Mirdar, Sh. & Sunasgari, B. (2012). Descriptive Analysis of Articles of Physical Education and Sport Sciences Journals in 2005-2009. *Journal of Sport Management*, 12, 61-85. (in Persian)
- Smith, L. M., Ashcroft, P. & Smith, K. T. (2013). An Evaluation of Research Authorship by Gender in Major Academic and Professional Accounting Journals. *International Journal of Critical Accounting*, 5(4), 359-391.
- Sohieli, F., Osareh, F. & Farajpahloo, A. (2012). Social Network Analyses of Information Science Researchers Co-authorship. *Information Sciences & Technology*, 29 (1), 191-210. (in Persian)
- Sohieli, F., Osareh, F. & Farajpahloo, A. (2013). The effect of co-writing strategies on the productivity of information science researchers. *Journal of Library and Information Science*, 16 (1), 189-208. (in Persian)
- Stefano, D. D., Giordano, G. & Vitale, M. P. (2011). Issues in the analysis of co-authorship networks. *Quality & Quantity*, 45(5), 1091-1107.
- Thompson, J. & Mc Coy, T. L. (2016). An Analysis of Ethics Articles Published between 2000-2015 in the Journal of Accountancy and the Accounting Review. *Journal of Accounting, Ethics and Public Policy*, 17(2), Available at SSRN:<https://ssrn.com/abstract=2810006>.
- Vourvachis, P. & Woodward, T. (2015). Content analysis in social and environmental reporting research: trends and challenges. *Journal of Applied Accounting Research*, 16(2), 166-195.